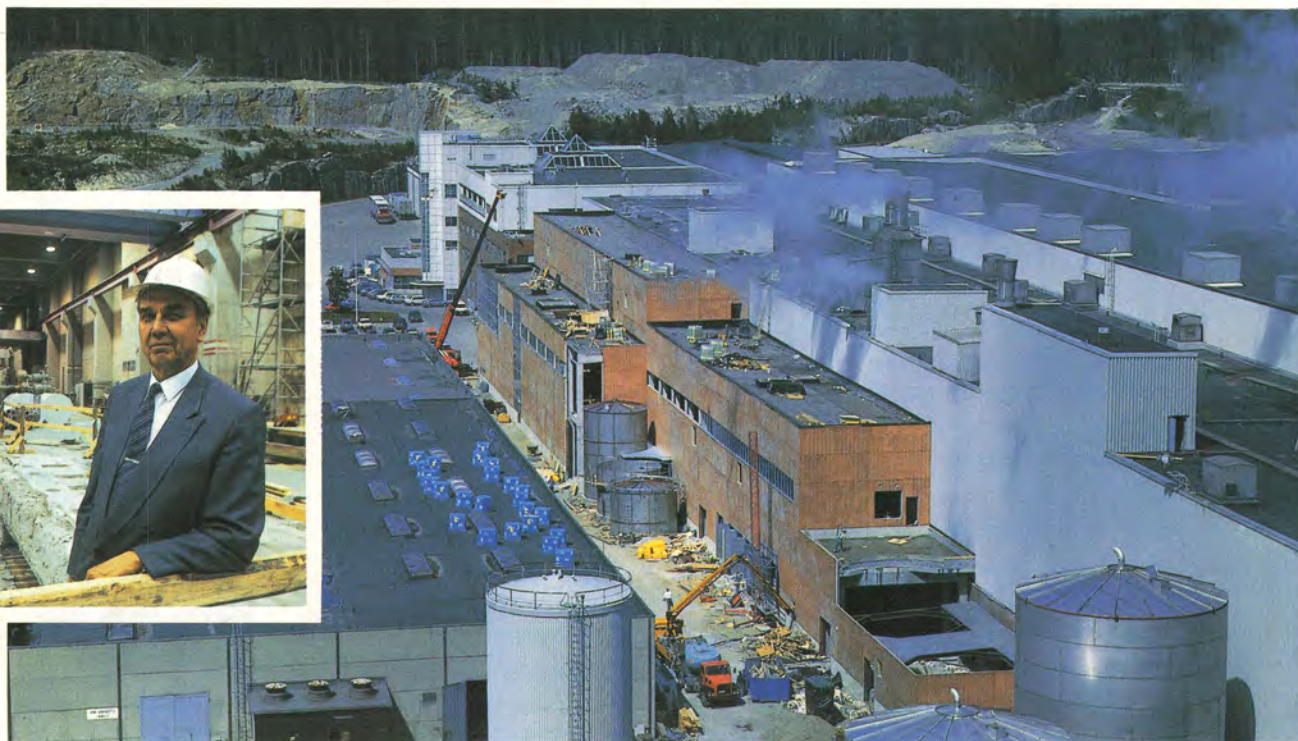


PK 7:n

Kymin hienopaperin PK 7:n uusinta edistyy aikataulun mukaisesti. Kone-salin viereen nous-seessa lisäraken-nuksessa ovat al-kaneet laite-, säi-liö- ja putkiasen-nukset. Paperiko-nesalin lattia puo-lestaan on paalu-tettu ja vanha su-perkalanteri on pu-rettu ja tilalle ra-kennettu hoitotaso. Paperikoneella on myös asennettu pe-ruskiskoja paikoil-leen ja varsinaiset asennustyöt ovat alkamassa.



PK 7:n uusinta edis-tytty projektin johtaja Stig Linderborgin mu-kaan suunnitelmien mukaisesti.



uusinnan asennustyöt alkamassa

Asennustöiden tahti kiih-tyy loppukesää kohti ja saavuttaa huippunsa elo-kuun puolivälissä alka-vaan seisokissa.

Vuonna 1970 käynnis-tynty PK 7:n uusitaan

perusteellisesti. Tähän asti päällystämätöntä hie-nopaperia valmistanut kone alkaa uusinnan jäl-keen valmistaa päälly-s-tettyjä business-paperi-laatuja.

Seisokin aikana PK 7:n saa mm. uuden perä-laatikon, kaksoisviir-an, puristinosan, lii-mapuristimen sekä pi-tuusleikkurin. Konee-seen asennetaan myös

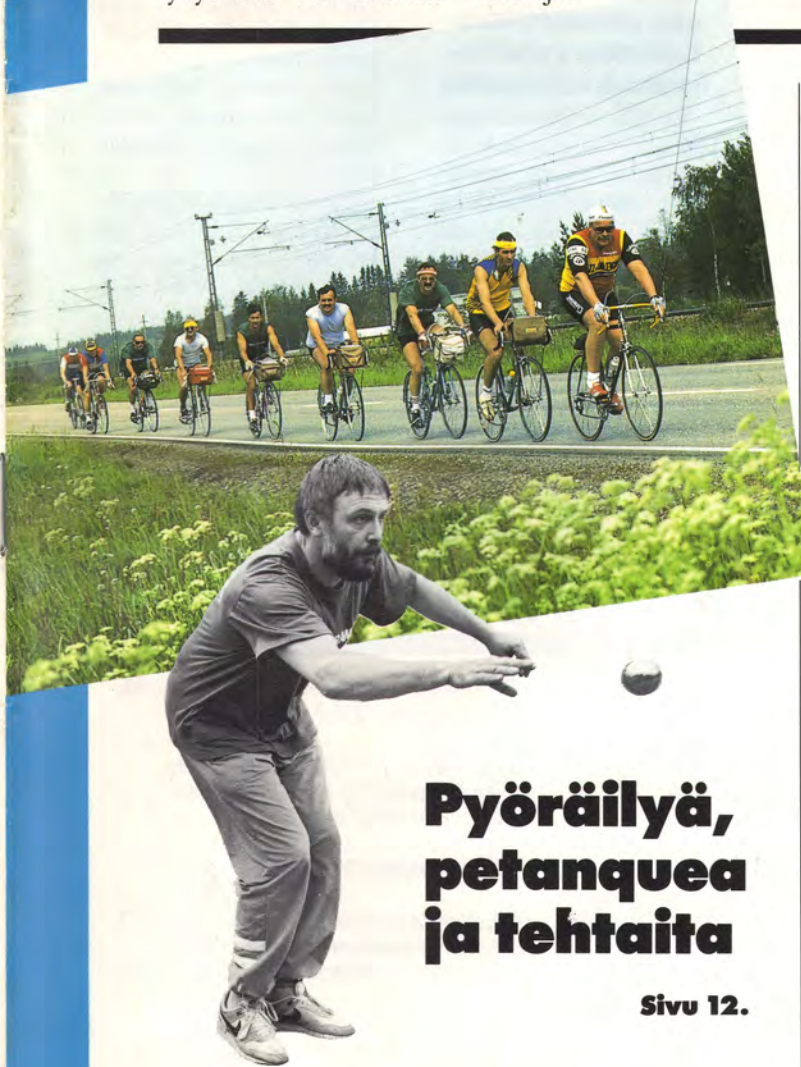
päällystysyksiköt ja mat-takalanterit. Asennustyöt päättyvät marras-joulu-kuun vaihteessa ja pape-rikoneen vesiajot alkavat joulukuussa.

Tuotantoon uusittu

kone tulee ensi joulu-kuussa. Vuotuinen tuo-tantokapasiteetti nousee nykyisestä 75 000 tonnis-ta 115 000 tonniin. 280 miljoonaa markkaa mak-savan uusinnan päätöi-

mittaja on Tampellan pa-perikoneyksikkö.

PK 7:n uusinta nostaa Kymin paperintuotanto-kyvyn lähes 570 000 ton-niin vuodessa.



Pyöräilyä, petanquea ja tehtaita

Sivu 12.

Klooridioksidilaitoksen rakennustyöt vauhdissa

Kymin kemianteoli-lisuuden uuden klooridioksidilaitoksen työmaalla Kuusaansaa-ressa ovat parhaillaan menossa elementti- ja maanalaisten putkien asennukset. Elementti-asennusten ensimmäi-nen vaihe saadaan pää-tökseen kesäkuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen työmaalla jatke-taan ala- ja välipohjien rakentamista.

Suurimpien prosessi-laitteiden – klooridioksi-direaktoreiden, absorp-tiotornien, säiliöiden ja suolahappouunin – asen-nukset alkavat elokuussa. Elementti-asennusten toinen vaihe toteutetaan syyskuussa, lopullisen

harjakorkeutensa raken-nus saavuttaa syyskuun lopulla.

Laitoksen suunnitte-lusta ja hankinnoista on toteutettu noin 80 pro-senttia. Laitteistojen

Jatkuu sivulla 12.

Projektipäällikkö Jo-han Eklund, taustalla työmaa.



**22.6.
1989**

- Varsin hyvä alkuvuosi. Sivun 3.
- Henkilöstörahas-to-asiaa. Sivun 4.
- Japanin markkinat avautumassa. Sivun 7.

Polttaminen on pahasta

Tupakan polttamisen vaarat on jo kauan tiedostettu. Muutoin ympäristöystävällinen Povari on tässä suhteessa sekä itselleen että ympäristölleen haitallinen.

Ilmansuojelun kannalta kaikki polttaminen on uusimman tiedon mukaan vaarallista. Ympäristöhaitat tulevat rikkipoistoista, typpiyhdisteiden päästöistä ja hiilidioksidista.

Laajamittainen teollistuminen oli mahdollista, kun ihmisvoiman sijasta energiaa alettiin tuottaa myös polttamalla. Se, mikä tuntui siunaukselliselta, onkin nyt tuomittua. Kaikessa palamisessa vapautuu pahaa.

Rikkiä pääsee ilmaan siitä syystä, että polttoaineessa on rikkiä, mikä poltettaessa vapautuu. Typpiyhdisteitä sen sijaan syntyy aina itse palamistapahtumassa. Puhdas ilma sisältää runsaasti typpeä. Tämä muuttuu palamisprosessissa typpiyhdisteiksi, jotka pääsevät savu- ja pakokaasujen mukana ilmaan. Rikki- ja typpipäästöjä voidaan vähentää kuten Suomessa on tehtykin.

Hiilidioksidia vapautuu ilmakehään aina kun poltetaan fossiilisia polttoaineita. Hiilidioksidipäästöjen vähentämistä vaikeuttaa O-yhtälö. Hiilidioksidin sitomiseksi tarvittaisiin näet yhtä paljon energiaa kuin saadaan itse polttamisesta. Ainut vaihtoehto hiilidioksidipäästöjen lopettamiseksi on lopettaa polttaminen ja energian tuotanto.

Lapsikin ymmärtää, ettei Suomessa voi elää, ellei minkäänlaisella vehkeellä voi lämmittää. Aikuistenkin pitäisi ymmärtää, ettei Suomi tule toimeen ilman metsäteollisuutta. Eikä se ilman energiaa. Metsäteollisuutta taas ei ole ilman metsiä.

Kokonaan uusien energialähteiden kehittäminen ja käyttöönotto vie vuosikymmeniä. Tällä hetkellä vain vesi- ja ydinvoima pystyvät korvaamaan ympäristöhaitalliset polttovoimat. Kummankaan ensin mainitun lisävaljastaminen ei nauti eduskunnan luottamusta.

Teollisuuden ympäristönsuojelussa on Suomessa saavutettu merkittäviä edistysaskeleita. Lisää varmasti tarvitaan. Yksinomaan metsäteollisuus arvioi sijoittavansa 10 seuraavan vuoden aikana vähintään 10 miljardia ympäristönsuojeluun. Tämä tapahtuu käytännössä mielekkäimmällä tavalla prosesseja uudistettaessa ja tuotantoa laajennettaessa.

Ympäristöhaittojen torjumiseksi puuhataan saasteveroa, joka tuntuu tähän yhteyteen vaikeasti mielletäväksi. Yrityksiä rankaisemalla vero kohdistuisi varoihin, joita ympäristönsuojelun investointien yhteydessä juuri tarvitaan. Julkiselle vallalle maksetut saasteverot eivät olisi kustannuksia yhteiskunnalle, vaan yrityksille. Tämä tulonjakovaikutus tulisi ainakin eliminoida vastaavansuuruisella yritysverotuksen alennuksella.

Eri asia on sitten kuka pystyy mittaamaan säästöt ja päästöt. Ympäristöopista siirrytään samalla mittausoppiin.

Tähän mennessä ydinvoimaa on käytetty energiatuotannossa **fission** avulla. Siinä atomi hajoaa aiheuttaen tiettyjä riskejä. **Fuusiassa** (kunhan onnistutaan) toisiaan hylkivät vetyatomien ytimit yhtyvät ja tuottavat energiaa. Se olisi suurin keksintö sitten tulen keksimisen. Säteilystä olisi vain tyytyväisyys. Raaka-aineksi kelpaa vesi. Kesikokoisen suomalaisen järven vesimäärä riittäisi kuulemma tuottamaan koko maailman sähkön erinäisiksi sadoiksi vuosiksi. Se olisi varsinaista energijuhlaa ja saasteetonta.

Hyvä kesää! Muistakaa, että myös ihon polttaminen on pahasta.

OPPILASMÄÄRÄ MINIMISSÄ, KÄYTTÖASTE KORKEA —

Rakennemuutos ravistelee 75-vuotiasta teollisuusoppilaitosta

Kymin teollisuusoppilaitoksen nyt jo päättynyt 75. lukuvuosi kuvastaa hyvin opetuksen muuttuneita suuntauksia.

Toukokuun lopulla päästötodistuksensa sai kaikkiaan 32 oppilasta. Määrä on pienin koulun historiassa poikkeuksellisia vuosia lukuun ottamatta. Samanaikaisesti täydennyskoulutus kokosi kurssilaisia luokkahuoneisiin ennätysmäärin.

että sen sisältö täyttää ne mittasuhteet ja vaatimukset, joita tarvitaan.”

Niittymäki korosti vuoden kestäneen koulutuksen antaneen oppilaille perustan, jolta osaamisen tasoa voi lähteä kohottamaan. Toisaalta ammatillisten tehtävien luonteen ja sisällön jatkuva muuttuminen on tehnyt työntekijöistä ikuisia koululaisia. Rehtorin saatesanoihin koulunsa päättävälle nuorille

joskus vuosituhannen vaihteessa.

Päättäneenä lukuvuonna päästötodistuksensa sai 32 oppilasta. Koulun parhaan oppilaan stipendi annettiin **Janne Viinikaiselle**. Luokkien parhaiden oppilaiden stipendit saivat **Petteri Keijonen, Jarmo Simonen ja Jukka Suortanen**.

Päästötodistuksen saivat prosessiosastolta **Jukka Avikainen, Minna Elo, Pasi Holsti, Pasi Joutjär-**



Kouluvuoden urheiluteko oli prosessiluokan oppilas Ismo Kamesakin painihopea EM-kisoissa. Oppilaitoksen tunnustuspalkinnon luovutti rehtori Esko Niittymäki.

Lähes puolet oppilaitoksen tiloissa tapahtuvasta opetuksesta kuuluu nykyään aikuiskoulutuksen piiriin.

Lukuvuoden päätöspuheessa rehtori Esko Niittymäki yhdisti vanhan ammattikoulun uudet haasteet Kuusankosken tehtailla käynnissä olevaan muutosprosessiin, jota hän 80-luvun henkeen kutsui rakennemuutokseksi.

”Me olemme osa tätä yritystä, ja toimintamme vahvana puolena on nimenomaan taustasidonaisuus yritykseen. Opetuksemme turvana on,

sisältyikin kutsu palata takaisin opinahjoon koulutustaan täydentämään.

Kymmenestuhannes ammattikoululainen vuosituhannen vaihteessa

Kymin teollisuusoppilaitos on 75-vuotisen toimintansa aikana myöntänyt päästötodistuksen 9 648 nuorelle. Mikäli koulun oppilasmäärät tulevana vuosikymmenenä säilyvät suunnilleen nykyisen suuruisina, valmistuu kymmenestuhannes ammattikoululainen

vi, Heikki Junnola, Ismo Kamesaki, Kimmo Kettula, Jesse Leiniö, Jarkko Liljanheimo, Seppo Lyytikäinen, Janne Mattila, Jouni Mäkipää, Jukka Niemi, Sampsa Puhakka, Hannu Salo, Riia Sihvola, Jarmo Simonen, Markus Sollo, Marko Sulkanen, Jukka Suortanen, Minna Tiro ja Janne Viinikainen.

Kunnossapito-osastolta: Kimmo Hilden, Timo Inkinen, Pasi Keijonen, Antti Pukki, Mika Sjöblom, Jari Taimela, Heikki Talonpoika, Kari Tikkanen, Karri Tolvanen ja Teemu TöyriLuoma.



UUTIS KYMI

KYMMENE OY:N KYMI-RYHMÄN JULKAISU 49. VUOSIKERTA

■ Toimitus: Kymmene Oy, Kyminryhmä, tiedotus- ja markkinointipalvelu, 45700 Kuusankoski, puh. vaihde (951) 4021, teleksi 52211 kymco sf, telekopio (951) 402 2186. MEMO-tunnus KYTIED.

■ Osoitteenmuutokset: Terttu Niilo-Rämä, puh. (951) 402 2167.

■ Kirjapaino: Kouvolan Kirjapaino Oy, Katajajarjuntie, 45720 Kuusankoski 2, puh. vaihde (951) 284 31.

■ Päätöimittaja Reijo Virta, puh. (951) 402 2168, toimitussihteeri Kimmo Rekimies, puh. (951) 402 2169, toimittaja Irma Niemi, puh. (951) 402 2173, kesätoimittaja Pia Lindroos, puh. (951) 402 2173, valokuvaaja Tuomo Pitkänen, puh. (951) 450 68.

■ Paperi: KymexCote Matta 115 g/m²

■ Lehden seuraava numero ilmestyy 26.7. Lehden tarkoitetun aineiston on oltava toimituksessa viimeistään 10.7. klo 16.00.

Paristojen keräily osastoilla alkaa

Kymillä siirrytään kesän aikana osastokohtaiseen käytettyjen paristojen keräilyyn. Tarkoitusta varten hankittuja astioita on jaettu osastoille kesäkuun alkupuolelta lähtien.

Keräilyastioita on kaikkiaan viisikymmentä ja ne sijoitetaan lähelle pisteitä, joissa uusia paristoja jaetaan.

Keräilyastioihin voi panna kaikenlaiset paristot. Ongelmajätteeksi luokitellaan ainoastaan raskasmetalleja sisältävät paristot, esim. elohopea-, alka-

li-, nikkelikadmium- ja litiumparistot. Työhygieenikko **Erkki Haarron** mukaan on kuitenkin yksinkertaisempaa kerätä kaikki yhtiössä käytettävät paristot samaa kanavaa myöten, joten käyttäjän ei tarvitse miettiä, sisältääkö hänen käyttämänsä paristo ongelma-jätettä vai ei.

Haarto ei vielä tässä vaiheessa osaa ennustaa kuinka usein noin kahdeksan litran veitset astiat joudutaan tyhjentämään. Osastot huolehtivat keräilyastioiden tyhjentämis-

tä tehdaspalvelun tai lähimmän ostovaraston suurempiin tynnyreihin. Tarve tulee vaihtelevaan osastokohtaisesti.

Isommista keräilyastioista paristot toimitetaan ongelmajätteiden keräilykonttiin, jonka sisällön lahtelainen M. Malinen Oy toimittaa hävitettäväksi Ekokem Oy:lle Riihimäelle.

Silinterimies Kari Telkkinen (vas.) ja työhygieenikko Erkki Haarto esittelevät PK 9:n keräilyastiaa.



KYMMENE OY:N ALKUVUOSI:

Tuotteiden kysyntä jatkui hyvänä

Metsäteollisuustuotteiden kysyntä jatkui edelleen hyvänä tammi-huhtikuussa 1989. Kymmene-konsernissa paperin ja sellun tuotantomäärät sekä hinnat oli-

vat korkeammat kuin vastaavana aikana viime vuonna. Sellutehtaat kävivät täydellä ja paperikoneet lähes täydellä käyntiasteella.

Paperin tuotanto kasvoi katsauskaudella 15 prosenttia ja sellun 8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Konsernin paperin tuotanto oli 666 000 t (581 000 t tammi-huhtikuussa 1988) ja sellun tuotanto 440 000 (407 000) t. Paperitehtaiden sellun käyttö vastasi 85 prosenttia sellun tuotannosta.

Sahat ja levytehtaat kävivät täysillä ja tuotteiden hinnat kohosivat lastulevyä lukuun ottamatta. Hintojen nousu oli kuitenkin kustannusten nousua hitaampaa.

Maaliskuussa päätettiin Nurmeksen Saha Oy:n ja Pellon-Puhos Oy:n fuusioimisesta kuluvan vuoden aikana emoyhtiöön.

Hienopaperisektorilla jatkettiin markkinoinnin kehittämistä ja tähän liittyen Kymi-ryhmä ja ruotsalainen Papyrus AB tekivät yhteistyösopimuksen tuotteidensa markkinoinnista ja jakelusta Pohjoismaissa. Mekaanisessa metsäteollisuudessa yhdistettiin Kaukaan ja Schaumanin vanerimarkkinointi.

Konsernin liikevaihto oli 3 694 Mmk, kasvua oli 7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Tulos varsin hyvä

Konsernin tulos oli varsin hyvä ja parempi kuin vuosi sitten. Tulos rahoituserien jälkeen oli 557 Mmk eli 157 Mmk suurempi kuin edellisenä vuonna.

Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 592 (414) Mmk. Katsauskauden tulos osaketta kohti oli 7,30 (5,40) mk, kun se kalenterivuonna 1988 oli 16,00 mk. Osakemäärään sisältyy tällöin myöhem-

min selostettavassa rahastoannissa annetut uudet osakkeet. Em. valuuttakurssivoiton vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli 2,05 mk.

Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä ja rahoitusrakenne vahvistui, vaikka Caledonian Paperin leasingkoneet ja vastaavat velat on nyt kirjattu taseeseen.

Kymi-ryhmän markkinatilanne jatkui hyvänä

Kymin markkinatilanne jatkui alkuvuodesta hyvänä Länsi-Euroopassa ja päätuotteen, päällystämättömän hienopaperin, myyntihinnat olivat selvästi viime vuoden vastaavaa tasoa korkeammat. Päällystämättömän ja päällystettyä hienopaperia, sellua ja kemikaaleja valmistavat ryhmän tehtaat toimivat lähes täydellä käyntiasteella.

Päällystämättömän paperin tuotanto kaksinkertaistui viime marraskuussa käyttöön otetun uuden PK 9:n erinomaisen tehokkuuden ansiosta. Päällystetyn paperin tuotanto sen sijaan laski toisen päällystykseen pysäyttämisen ja toisen alkuvuonna toteutetun uusinnan takia.

Taloudellinen tulos oli hyvä. Loppuvuonna hienopaperin kysynnän odotetaan jatkuvan vakaana, eikä olennaisia muutoksia toimintaedellytyksissä ole nähtävissä. Tuotannon määrä säilynee korkeana loppuvuoteen ajoittuvasta PK 7:n uusinnasta huolimatta.

Kaukas-Voikkaa-ryhmän jalostusastetta nostettiin

Aikakauslehtipaperin kuluksen kasvuvauhti laski edellisvuosien poikkeuksellisen korkealta tasolta pitkän aikavälin kasvu-uralle. Erityisesti päällystetyn hiokepitoinen painopaperin tilauskanta heikentyi ja käyntiaste laski lievästi pitkään jatkuneelta täyskäynnin tasolta uusien paperikoneiden tuotannon kasvaessa.

Eri aikakauslehtipapereiden hinnat säilyivät viime vuoden jälkipuoliskon tasolla. Ryhmän paperituotanto kasvoi viime vuodesta. Kaukaalla nostettiin jalostusastetta aloittamalla kaksoispäällystetyn hiokepitoinen paperin valmistus. Voikkaalla lisättiin päällystetyn paperin osuutta tuotannosta. Sellutehtaalla tuotannon teho ja myyntihinnat nousivat edelleen.

Ryhmän tulos oli varsin hyvä ja säilyi lähes edellisvuoden tasolla. Paperin hintojen odotetaan säilyvän loppuvuoden nykytasolla ja tuotantomäärien ennakoitaan nousevan vuoteen 1988 verrattuna kasvaneen kapasiteetin ansiosta, vaikka jouduttaisiin ajoittain seisottamaan koneita riittämättömän tilauskannan vuoksi.

Nordland Paperin arkkituotannon osuus kasvoi

Nordland Paperin tuotantokoneiston käyttöaste oli korkea. Edullisen markkinatilanteen ansiosta pystyttiin tuotannon tehokkuutta edelleen ko-

KONSERNIN TULOS, Mmk

	Tammi-huhtikuu			Vuosi 1988
	1989	1988	Muutos-%	
SUOMALAINEN TILINPÄÄTÖS				
Käyttökate	814	721	13	2 254
% liikevaihdosta	22	21		22
Poistot suunnitelman mukaan	-235	-200	18	-632
Liiketulos	579	521	11	1 622
Valuuttakurssivoitot	152	64		117
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-174	-185	-6	-575
Tulos rahoituserien jälkeen	557	400	39	1 164
Muut tuotot ja kulut	35	14		607
Verot (arvio)	-19	-3		-8
Vähemmistöosuus	-1			-1
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	572	411	39	1 762
Tulos/osake mk	7,30	5,40	35	16,00

	Tammi-huhtikuu			Vuosi 1988
	1989	1988	Muutos-%	
LIIVEVAIHTO, Mmk				
Kaukas-Voikkaa	1 027	920	12	2 893
Kymi	687	587	17	1 743
Schauman Pietarsaari ml. Wisapak	602	440	37	1 420
Nordland Papier	546	493	11	1 508
Kymmene France, Docelles	118	95	24	289
Star Paper	101	149	-32	387
Mekaaninen metsäteollisuus	820	814	1	2 465
Muu	350	154	127	519
Ryhmien myynnin arvo	4 251	3 652	16	11 224
- Ryhmien välinen myynti	-557	-191	192	-848
Konsernin liikevaihto	3 694	3 461	7	10 376

TUOTANTO, 1000 yks.					
Hiokepitoinen painopaperi	t	252	235	7	721
Hienopaperi	t	343	281	22	856
Muut paperituotteet	t	71	65	9	180
Paperi yhteensä	t	666	581	15	1 757
Paperijalosteet	t	25	24	4	71
Sellu	t	440	407	8	1 204
Konsernin oma käyttö, %		85	79		81
Sahatavara	m ³	280	294	-5	789
Vaneri	m ³	112	111	1	322
Lastulevy	m ²	123	122	1	365
Kemian tuotteet	t	43	39	10	117

Jatkuu sivulla 4.

Jatkoa sivulta 3.

Tuotteiden kysyntä...

hottamaan. Samalla valitun strategian mukaisesti nousi arkkipaperin osuus 85 prosenttiin kokonaistuotannosta.

Päällystetyn hienopaperin, jonka tuotanto aloitettiin viime syksynä, markkinointia jatkettiin menestyksellisesti ja jatkönäkymät ovat hyvät.

Toimitukset ja liikevaihto ylittivät selvästi edellisvuoden tason ja taloudellinen tulos oli edelleen hyvä.

Kymmene Francen tuottavuus parani

Hyvä kysyntä mahdollisti Kymmene Francen Docelles'n tehtaan tuotannon kasvun ja tuottavuuden paranemisen edelleen viime vuodesta.

Hienopaperin hintojen nousu toteutui myös Docelles'n toimitusten osalta ja tulos säilyi tyydyttävänä sellukustannusten noususta huolimatta. Koko vuoden tuloksen arvioidaan olevan alkuvuoden tasoa.

Star Paperin tulos heikkeni

Blackburnin tehtaalla valupäällystettyjen papereiden kysyntä laski ja täydellä käyntiasenteella toimineen Wolvercoten tehtaalla etikettipapereiden kysyntä osoitti vuoden lupaavan alun jälkeen hiljenemisen merkkejä katsauskauden lopulla.

Taloudellinen tulos heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna ja loppuvuoden näkymät ovat epävarmat.

Schauman Pietarsaari, Wisapak ja Nautor

Ryhmän päätuotteen, sellun, kysyntä jatkui vilkkaana ja hintataso vahvistui edelleen. Pietarsaaren sellutehtaan tuotannon taso vastasi 500 000 tonnin vuosituotantoa, johon viime vuoden lopulla käyttöön otetuilla investoinneilla tähdättiin. Voimapapereita valmistava paperitehdas toimi sekkin täydellä käyntiasenteella. Ryhmän tulos oli erinomainen.

Pakkausmateriaaliteollisuuden Wisapakin tuotteiden kysyntä oli Neuvostoliiton markkinoita lukuun ottamatta hyvä, mutta kannattavuus ei yltänyt tavoitetasoon. Nautorin purjeveneiden elpyvä kysyntä ei vielä vaikuttanut tulokseen parantavasti.

Mekaaninen metsäteollisuus

Vanerin kysyntä oli koko alkuvuoden vakaa ja vastasi tehtaisten toimituskykyä. Hintataso kohosi hitaasti.

Lastulevyn kysyntä oli hyvä, mutta vientihinnat polkivat kuitenkin tiukan markkinatilanteen takia paikallaan.

Mäntysahatavaran kysyntä jatkui hyvänä ja hinnat nousivat. Myös kuusisahatavaran asema alkoi vahvistua. Kaikki sahat kävivät täysillä.

Levyteollisuuden tulos säilyi tyydyttävänä. Sahojen kannattavuus parani, mutta tulos oli edelleen tappiollinen.

Mekaanisen metsäteollisuuden kustannukset nousevat myyntihintoja nopeammin ja revalvaatio vaikuttaa koko painollaan tämän teollisuushaaran tulokseen. Kysynnän odotetaan jatkuvan nykyisellään kuluvan vuoden.

Osakepääomaa korotettiin

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 20. huhtikuuta päätettiin yhtiön osakepääoman korotamisesta 1 350 Mmk:sta 1 640 Mmk:aan rahastoannilla, uuserkinnällä ja henkilöstölle suunnatulla annilla.

Yhtiökokous myönsi lisäksi yhtiön hallitukselle valtuudet osakeantiin tai suunnattuun osakeantiin sekä vaihtovelkakirja- tai optiolainan liikkeellelaskemiseen yhden vuoden aikana yhtiökokouksesta.

Investoinnit

Tammi-huhtikuun investointimenot olivat 806 Mmk ja koko vuoden investointimenoiksi arvioidaan runsaat 2 000 Mmk.

Valmistuneista projekteista merkittävin oli Caledonian Paper plc:n LWC-paperitehdas. Paperikone käynnistettiin aikataulun mukaisesti huhtikuun 2. päivänä ja päällystyskokeet aloitettiin kuukauden jälkipuoliskolla.

Kymi-ryhmässä päällystyskoneen täydellinen uusinta valmistui helmikuussa ja sellutehtaan puunkäsittelylaitos sekä biologinen puhdistuslaitos toukokuun alussa.

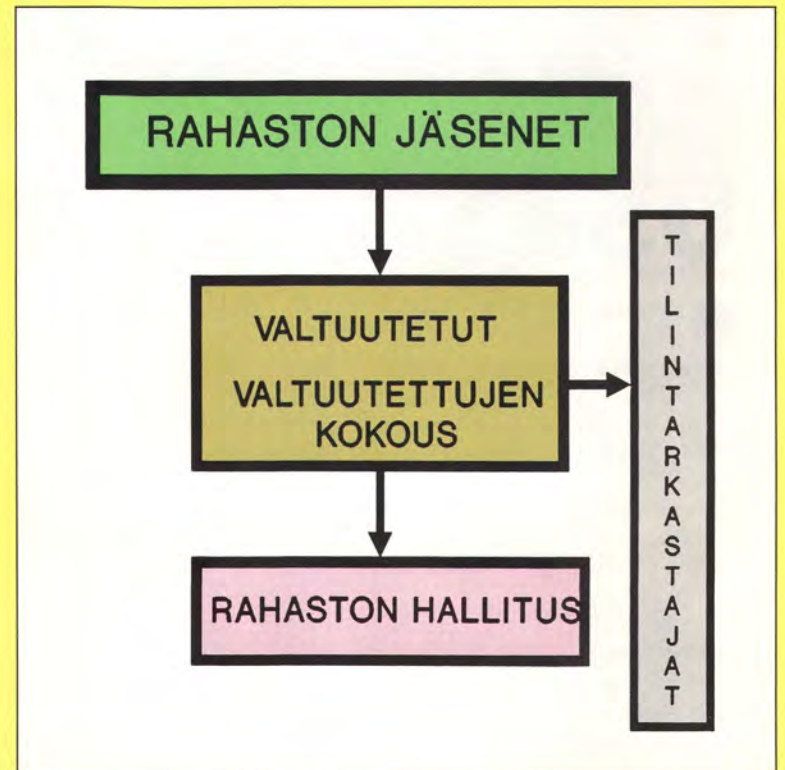
Kaukaan paperitehtaan kolmas päällystyslinja otettiin käyttöön vuoden alussa.

Huhtikuussa päätettiin rakentaa uusi hienopaperikone Nordland Paperin tehtaalle Saksan liittotasavaltaan. Paperikone 4:n kustannusarvio on noin 900 Mmk.

Vuoden 1989 näkymät

Kymmene-konsernin tuottamien paperilajien ja sellun kysynnän ennakoitaan jatkuvan hyvänä. Sellun hintataso on epäyhtenäinen, koska Euroopassa laskutusvaluutta on joko ostajamaan oma tai US-dollari. Tästä syystä sellun hintakehitys riippuu dollarin ja eurooppalaisten valuuttojen keskinäisestä kurssikehityksestä. Konsernin yhä korkeampi arvoisiin paperilajeihin kysyntä sekä uusiin ja uudistettuihin koneisiin perustuva paperi- ja sellutuotanto merkitsee lisääntyvää kustannustehokkuutta ja hyvää kilpailukykyä.

Liikevaihdon arvioidaan tänä vuonna kasvavan 15 prosenttia ja olevan noin 12 mrd. markkaa.



Rahastojen perustaminen edellyttää yhteisymmärrystä eri henkilöstöryhmien kesken sekä yhteistä näkemystä yhtiön johdon ja henkilöstön välillä keskeisistä asiakohdista. Näin edellytetään myös osakeyhtiössä, joka vuodenvaihteessa muodostuu nykyisestä Kymi-ryhmästä. Asiakohtia, joissa yhteisymmärrystä edellytetään, ovat esimerkiksi rahastosiirron perustana olevan voittopalkkion määräytymisen, rahastojen jäsenyyden perusteet, rahasto-osuuksien jakoperusteet, äänivallan käyttö ja rahastojen varojen sijoittamisessa noudatettavat periaatteet.

Lakiesitys eduskunnassa

Esitys henkilöstörahaltaiksi on eduskunnan käsiteltävänä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi vuoden alusta. Lakiehdotus määrittelee rahaston toiminnan puitteet ja sen keskeiset piirteet. Yhtiökohtaisille sovellutuksille jää näin tarpeellista väljyyttä.

Kymille oma rahasto

Kun Kymmene Oy:ssä vireillä olevat yhtiöittämissuunnitelmat toteutuvat, on perustettavien yhtiöiden yhteyteen tarkoitus muodostaa itsenäiset henkilöstörahalat. Kymi-ryhmästä muodostettavan osakeyhtiön henkilöstö perustaa täten oman itsenäisen rahaston, jonka hallinnosta henkilöstö myös vastaa.

Kymillä rahastojärjestelmää on käsitelty jo vuonna 1987 toimintansa aloittaneessa yhteistoiminnan ja rahastomallin kehittämistyöryhmässä. Työryhmän puheenjohtaja on Peter Stackelberg ja jäseninä Lasse Mäkelä, Jaakko Harju (Sakari Lahdelma 1.8. alkaen), Timo Alarotu (ylempien toimihenkilöiden edustaja), Pentti Suokas (teknisten toimihenkilöiden edustaja), Irma Pukki (teollisuustoimihenkilöiden edustaja), Erkki Mukkila (Paperiliiton osasto 19:n

edustaja), Kalle Hautamäki (osasto 85:n edustaja) ja Seppo Matula (osasto 19:n metallimiesten edustaja).

Voittopalkkiojärjestelmä

Henkilöstörahalton perustamisen edellytyksenä on, että yhtiössä on voittopalkkiojärjestelmä, jonka mukaan yhtiö suorittaa rahastolle voittopalkkioerää. Lakiesityksen mukaan voittopalkkioerän suuruus riippuu ennalta päätetyllä tavalla käyttökatteesta tai sen jälkeisestä tuloslaskelman erästä ja mahdollisesti muista toiminnan tehokkuutta mittaavista tekijöistä. Voittopalkkio on siten tulospalkkioon verrattava rahastolle tehty rahasuoritus, jonka suuruus ensisijaisesti riippuu toiminnan kannattavuudesta. Voittopalkkiojärjestelmän kautta henkilöstörahalto osallistuu näin yhtiön tuloksen jakoon.

Lakiesityksen mukaan lopullisen päätöksen rahaston perustamisesta tekee henkilöstö.

Voittopalkkiojärjestelmästä päättää vastaavasti yhtiön johto. Esitys edellyttää kuitenkin, että voittopalkkiojärjestelmää ja rahaston perustamista käsitellään yhteistoimintamenetelyssä tai jollakin muulla vastaavalla tavalla. Kymillä on ytmennettelyssä jo päästy pitkälti yhteisymmärryksen rahaston perustamisesta. Säännöt ovat luonnosvaiheessa. Kymin johto on suhtautunut voittopalkkiojärjestelmään myönteisesti.

Ehdotuksen rahaston perustamisesta laativat henkilöstöryhmien edustajat. Tämä tulee Kymillä tapahtumaan johdon ja henkilöstön yhteiskokouksessa. Ehdotus katsotaan hyväksytyksi, jos sitä kannattaa vähintään kaksi henkilöstöryhmää, jotka edustavat henkilöstön enemmistöä.

Sen jälkeen kun sekä yhtiö että henkilöstö ovat tehneet valmistavat päätökset pidetään perustamiskokous. Suurissa yhtiöissä kuten Kymissä on käytännöllisintä, että rahaston tulevat jäsenet nimeävät edustajansa eli valtuutetut tähän kokoukseen.

Perustamiskokouksessa hyväksytään rahaston säännöt. Säännöissä on mainittava rahaston nimi ja yhtiö, jonka yhteydessä rahasto toimii. Lisäksi sääntöihin otetaan määräyksiä rahaston pääomasta ja jäsenen rahasto-osuuksista sekä rahaston hallinnosta.

Rahaston perustamisesta tehdään rekisteröintiä varten ilmoitus työministeriölle, joka tarkastaa, että rahasto on perustettu laissa säädetyllä tavalla. Kesäkuun alusta toimintansa aloittanut työministeriö valvoo henkilöstörahaltojen toimintaa.

Jäsenyys

Henkilöstörahalton jäseninä ovat yhtiöön työsuhteessa olevat henkilöt. Jäsenyys syntyy siten ilman eri anomusta tai ilmoitusta. Koska jäsenyydestä ei voi kieltäytyä, siitä ei myöskään aiheudu minkäänlaisia henkilökohtaisia velvoitteita. Sääntöihin voidaan ottaa määräys, että jäsenyys esimerkiksi alkaa vasta sen jälkeen kun työsuhde on kestänyt määrätyn ajan.

Lisäksi säännöissä voidaan määrätä, että määräaikaisessa työsuhteessa olevat tai yhtiön johtoon kuuluvat eivät ole rahaston jäseniä.

Jäsenten rahasto-osuudet

Rahastolle muodostuu varoja eli pääomaa ensisijaisesti yhtiön sille suorittamista voittopalkkioeristä. Rahastolle näin tulevat varat on pääsääntöisesti-

Henkilöstörahastojen tarkoituksena on syventää yhtiön sisäistä yhteistoimintaa ja parantaa kilpailukykyä sekä edistää taloudellista ajattelua yhtiössä. Yhtiön toiminnan tavoitteiden ja niiden saavuttamisen tärkeyden ymmärtäminen lisääntyy, kun tavoitteiden täyttymisestä on lain tarkoittamalla tavalla taloudellista etua myös henkilöstölle. Taloudellisen hyödyn lisäksi selkeä tavoitteiden asettaminen ja niiden saavuttamisen seuraaminen antavat lisää sisältöä työnteolle.

Henkilöstörahastoista uusi ja kannustava yhteistoimintamuoto

ti jaettava jäsenten kesken osuuksiksi. Jokaisella jäsenellä on siten oma osuutensa voittopalkkioeristä ja niiden tuotosta muodostettavasta osuuspääomasta.

Säännöissä määritellään tarkemmin miten voittopalkkioerät jaetaan jäsenten osuuksiksi. Lakiesityksen mukaan jaon tulee tapahtua tasapuolisesti jäsenten kesken. Tasapuolisuus voi tarkoittaa voittopalkkioerän jakamista esimerkiksi tehdyn työajan tai palkkojen suhteessa. Ellei säännöissä ole muuta määräystä, on puolet varoista jaettava työajan ja puolet palkkojen suhteessa.

Jäsenosuuspääoman eli jäsenten osuuksiin jakaantuvan pääoman tuottama ylijäämä ja pääomalla hankittujen sijoitusten arvonmuutokset liitetään vuosittain jäsenten osuuksiin. Ellei säännöissä ole toisin määrätty, suoritetaan jako rahastossa tilikauden aikana olleiden jäsenten osuuksien suhteessa.

Rahaston säännöissä voidaan määrätä, että osa voittopalkkioeristä voidaan rahaston eli valtuutettujen kokouksen päätöksellä siirtää yhteispääomaan, johon jäsenillä ei ole omaa osuutta. Yhteispääoma on käytettävä jäsenten koulutukseen ja muuhun jäseniä yhteisesti hyödyttävään tarkoitukseen.

Kullekin jäsenelle kuuluvan rahasto-osuuden arvo laskeaan arvonmäärityspäivänä, joka pääsääntöisesti on rahaston tilinpäätöspäivä. Täten jäsenet voivat aina rahaston tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen todeta oman rahasto-osuutensa arvon.

Rahasto-osuuden nosto

Rahasto-osuuksien nostoa koskevalla säännöksellä on la-

kiesityksen mukaan tarkoitus turvata, ettei rahasto vain ole voittopalkkioerien pelkkä välittäjä, vaan varat ovat sidottuina rahastoon tietyn vähimmäisajan.

Tässä tarkoituksessa rahasto-osuus jakautuu sidottuun ja nostettavissa olevaan osaan. Kun jäsenyys rahastossa on jatkunut kymmenen vuotta, siirretään vuosittain korkeintaan kymmenesosa sidotusta osasta nostettavissa olevaan osan.

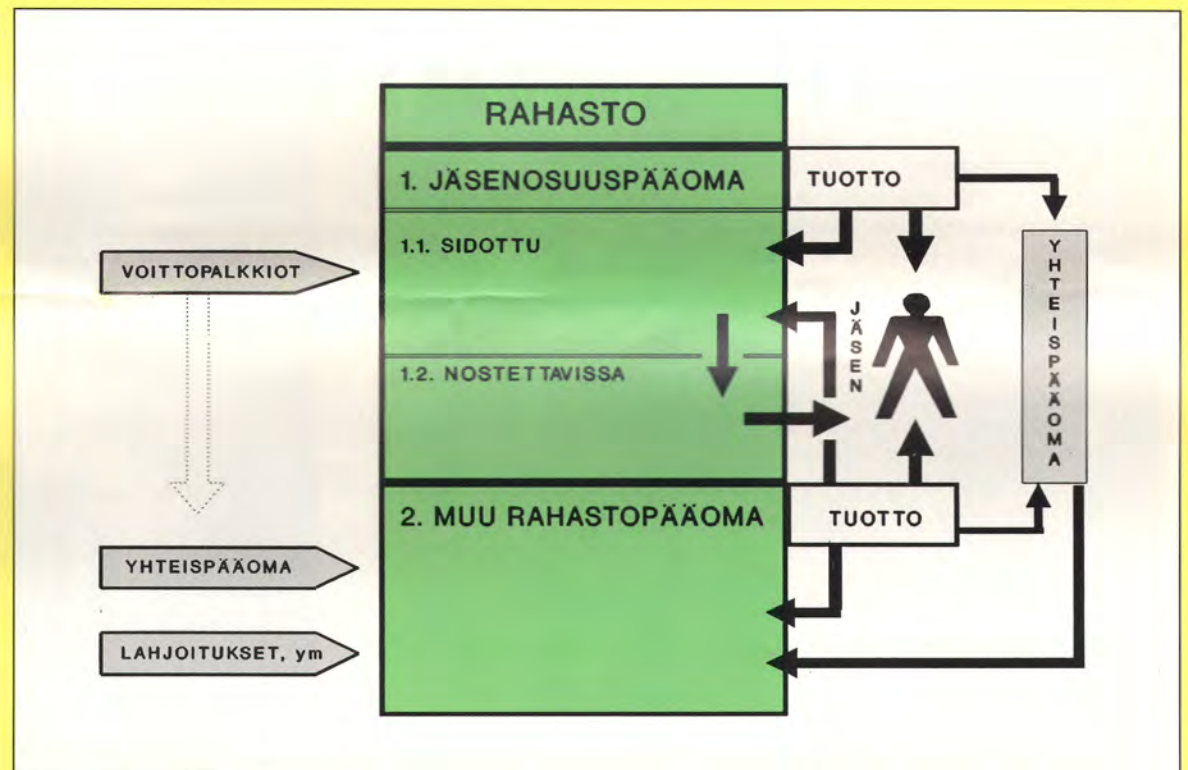
Kun rahaston tilinpäätös on vahvistettu ja jäsenelle on mennyt ilmoitus hänen rahasto-osuudestaan ja sen nostettavissa olevasta osasta, jäsenellä on oikeus saada nostettavissa oleva osa rahana kokonaan tai ilmoittamansa osa siitä. Jäsenellä on myös mahdollisuus jättää osuutensa nostamatta, jolloin rahaston tuotto tulee hänen hyväkseen myös tältä osin.

Rahasto-osuuksien maksamisesta jäsenen työsuhteen päättyessä on erilliset säännökset. Henkilöt, jotka ovat jääneet yhtiöstä eläkkeelle tai joiden työsuhte on päättynyt muusta kuin omasta syystä, saavat nostaa rahasto-osuutensa välittömästi. Mikäli itse irtisanoo työsuhteensa, saa nostaa rahasto-osuutensa vasta kolmen vuoden kuluttua.

Verolakeihin on myöhemmin annettavissa lakiesityksissä muun muassa tarkoitus ehdottaa, ettei jäsenen rahasto-osuus olisi verotettavaa omaisuutta ja vastaavasti, ettei osuudelle tuleva tuotto olisi verotettavaa tuloa. Rahasto-osuuden nosto luetaan kuitenkin saajien verotettavaksi tuloksi.

Rahaston muu pääoma

Jäsenosuuksiin jaetun pääoman lisäksi rahastolla voi olla muuta pääomaa. Tähän kuuluu



em. yhteispääoma ja rahaston mahdollisesti lahjoituksin tai testamentin perusteella saadut varat. Tällaisia varoja ei saisi lakiehdotuksen mukaan liittää jäsenten osuuksiin. Tällä muulla pääomalla hankittujen sijoitusten tuotto voidaan sen sijaan valtuutettujen kokouksen päätöksellä liittää jäsenten osuuksiin.

Pääomansa rahasto voi sijoittaa eri muodoissa yhtiöön, jonka palveluksessa sen jäsenet ovat, tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvaan yhtiöön. Lisäksi rahasto voi sijoittaa varojaan muihin kohteisiin edellyttäen, että sijoitus on varma ja tuottava.

Pitkäaikaista lainaa rahasto saisi ottaa yhtiöltä tai samaan konserniin kuuluvalla yhtiöllä. Varat on tällöin lain mukaan käytettävä yhtiön tai samaan konserniin kuuluvan yhtiön osakkeiden merkintään osake-

annin yhteydessä. Muuta lainaa rahasto saa ottaa vain perustamisvaiheen kulujen kattamiseksi ja maksuvalmiusvaihteluidensa tasoittamiseksi.

Päätösvalta jäsenillä

Päätösvalta rahastossa kuuluu sen jäsenille. Pääsääntöisesti päätösvaltaa käytetään rahaston kokouksissa, johon kaikki jäsenet ovat oikeutettuja osallistumaan. Mikäli rahaston jäsenmäärä on suuri, saattaa olla käytännöllisintä ottaa sääntöihin määräys, jonka mukaan päätösvaltaa käyttävät kokouksen sijasta jäsenen nimeämät valtuutetut. Näin on tarkoitus menetellä Kuusankoskellakin.

Valtuutettujen kokoukseen sovelletaan tällöin mitä rahaston kokouksesta on henkilöstörahastolaissa säädetty. Val-

tuutetut voidaan esimerkiksi nimetä siten, että henkilöstöryhmille annetaan omat kiintiönsä valtuustojen paikoista.

Valtuutettujen kokous nimeää rahastolle hallituksen, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallituksen tehtävänä on valtuutettujen kokousten päätösten täytäntöönpano ja rahaston juokseva hallinto. Hallituksen tärkeimpiä tehtäviä ovat varojen hoito ja sijoittaminen sekä rahasto-osuuksien arvon määrittäminen.

Koska varainhoito on keskeistä rahaston toiminnassa, sisältää lakiehdotus melko laajan säännösten tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta. Henkilöstörahastoilla on oltava vähintään yksi valtuutettujen kokouksessa valittu tilintarkastaja. Ainakin yhden tilintarkastajan on oltava keskuskaupparin tai kaupparin hyväksymä tilintarkastaja.

Haastattelu: Reijo Virta
 Kuva: Tuomo Pitkänen

ELÄKKEELLE JÄÄVÄ TALOUSJOHTAJA JAAKKO

"Toiminta tähtää entistä pa- tehokkuute

Talusojohtaja Jaakko Harju, joka elokuun alussa siirtyy eläkepäiviä viettämään, kuulee viimeisinä työpäivinänsä lukemattomat hyvän jatkon toivotukset ja kiitoksia lausuaan monista syistä. Kaikki kiitokset ovat ansaittuja, mutta Harjulle itselleen paras kiitos lienee se, että eläkepäivien auetessa niin Kymmene Oy kuin Kymi-ryhmäkin ovat taloudellisesti hyvässä kunnossa.

■Eläkeosaston palvelukseen vuonna 1962 tullut Harju iloitsee myös siitä, että hän on saanut olla kehittämässä yhtiölle sellaista eläkejärjestelmää, jonka peruseriaatteista voitiin ottaa oppia, kun maassa aikanaan suunniteltiin lakisääteistä eläkejärjestelmää.

27 vuotta sitten yhtiö ja sen talousosasto olivat täysin erilaisia kuin nykyään. "Talous käsitettiin suppeana. Sillä tarkoitettiin vain kirjanpitoa ja tilasto-osastoa. Talousosasto oli Kalle Variksen johtama henkilöstöpalvelu- ja maatalousosasto."

"Tilasto-osastolla laadittiin tuloksesta kuukausittain ns. keltainen raportti, joka jaettiin varsin suppealle joukolle. Olof Westerlundin aikana otettiin myös budjetointi mukaan laskenta-asioihin", muistelee Harju.

"Rahoitusennusteet ja rahavirtojen seuranta on aina hoidettu hyvin – toiminta on ollut aikaansa edellä."

Tehtävän luonne muuttunut

Harjun mielestä 60- ja 70-luvuilla laskentaa hajotti se, että tulosityksiköitä oli paljon ja ne olivat erilaisia: metallin yksiköt, maatalous, petrokemia, metsätalous, sahat ja jopa autoliikkeit. Ilman tietokoneita tapahtunut laskenta oli myös aikaavieppää – ja vaihtoehtolaskelmat samoin kuin muutokset jälkikäteen olivat suorastaan mahdottomia. Oleelliseen seikkaan, eli tuloksen tarkasteluun ei jäänyt riittävästi aikaa. Jo reikäkorttijärjestelmän käyttöönotto 1960-luvun alkupuolella helpotti rutiineita.

"Tänään talous käsitetään laajasti. Se sisältää kaikki taloushallintoon liittyvät toiminnot ja osakokonaisuudet. Myös tehtävien luonne on muuttunut. Tietokonetekniikka on mahdollistanut täysin ajantasalla olevan laskentajärjestelmän. Raportit saadaan nopeasti ja tulevaisuuden ennusteet aina budjetointia ja viisivuotista ys-laskentaa myöten ovat jokapäiväisiä toimintoja."

"Vaihtoehtolaskelmat ja valmiiden tulosteiden muutokset ovat mahdollisia muutaman tunnin toimitusajalla. Koko toiminta tähtää nyt raporttien

analysointiin ja sitä kautta entistä parempaan tuottavuuteen ja tehokkuuteen."

Harju huomauttaa laskennan mielekkyyteen vaikuttavan myös sen, että Kymi-ryhmä on nykyisin selkeä kokonaisuus, jonka tavoite on laadukkaan paperin tekeminen mahdollisimman tehokkaasti. Tällöin myös laskennan resurssit saadaan tehokkaimmin oikeaan käyttöön.

Öljykriisin lamasta valtaisaan kehitykseen

Negatiivisimpana on Harjulle jäänyt mieleen öljykriisin aiheuttama syvä lama, johon ajaututtiin uskomattoman nopeasti vuonna 1975. Yllätys oli myös se, että laskusuhdanne ei parantunut siten kuin oli totuttu näkemään. Tuloskehitys jatkui heikkona vielä vuosina 1976 ja 1977. Vasta 1978 alkoi hidas nousu.

"Positiivisinta on tietysti kaikki se, mitä tänään tapahtuu ja millaisena nyt näemme Kymi-ryhmän ja konsernin. Kehitys viime vuosien aikana on ollut niin valtaisa, että moni positiivinen ja hyvä asia on helposti unohtunut sen vuoksi."

Harjun mielestä hyvään kehitykseen ovat vaikuttaneet suhdanteiden ohella niin konsernin kuin Kymi-ryhmänkin toimenpiteet – jotka ovat nostaneet myös ryhmän henkeä ja tehokkuutta.

Yhtiöittäminen tuo vastuuta

Jaakko Harju odottaa yhtiöittämiseltä paljon.

"Se korostaa ryhmien itsenäisyyttä, mutta samalla myös vastuuta omasta toiminnasta ja tuloskehityksestä. Tällä tavoin se pakottaa ryhmän entistä suurempaan aktiivisuuteen."

"Erityisen tärkeänä näen tulevien tytäryhtiöiden vastuun rahojen riittävydestä. Se on uusi piirre uudessa tilanteessa. Konsernin yksikkönä toimittaessa saattaa tuntua siltä, että raha riittää aina, tuloksesta riippumatta."

Yhtiöittäminen edellyttää Harjun mukaan johdolta monia muitakin toimenpiteitä,



Tuleva yhtiöittäminen korostaa talusojohtaja Jaakko Harjun mukaan ryhmien itsenäisyyttä, mutta lisää samalla vastuuta omasta toiminnasta ja tuloskehityksestä.

jotka aina kuuluvat itsenäiselle yritykselle. Tällaisia ovat mm. verotus ja vastuut muille viranomaisille jne. "Tätä kautta taloushallinnon kokonaisajattelu kehittyi ja monipuolistuu", uskoo Harju.

"Kaikki tämä aiheuttaa todella paljon uusia vaateita taloustoiminnolle. Se merkitsee eräällä tavalla paluuta aikaan, jolloin vanhan Kymi-yhtiön tilinpäätökset tehtiin Kuusankoskella. Nyt tilinpäätös tullaan tekemään vain uuden Kymi Oy:n osalta."

Eläkeasiat kehittyneet

Talusojohtaja Jaakko Harjun mielestä eläkeasioissa on hänen aikanaan tapahtunut kaik-

ki se kehitys, joka nyt on nähtävissä.

"Lakisääteinen eläketointihan alkoi vuonna 1962, jolloin työeläkelainsäädäntö tuli voimaan ja jolloin tulivat yhtiön palvelukseen Åke Launikarin alaiseksi hoitamaan juuri eläkeasioita. Oleellinen muutos eläkeasioissa tapahtui vuonna 1976, jolloin minimieläke nostettiin 30 prosenttiin ja tavoite-eläkkeeksi tuli 60 prosenttia eläkkeen perustana olevasta tulosta. Merkittävä oli myös vuosi 1986, jolloin otettiin käyttöön nykyiset yksilölliset varhaiseläkkeet."

Harju huomauttaa, että parhaillaan on kehitteillä perhe-eläkelainsäädännön muutos, joka korjaa eräitä oleellisia epäkohtia. "Muita periaatteel-

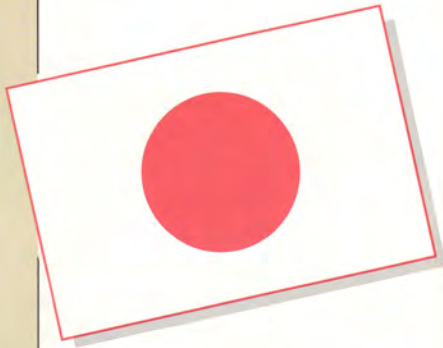
lisiä muutoksia en näe tarpeelliseksi. Yleinen eläketaso on riittävän suuri ja aiheuttaa jo sellaisenaankin merkittäviä kustannuspaineita tuleville vuosille."

"Kymi on mielestäni ollut eläkejärjestelyissään yksi edelläkävijöistä maassamme. Kymmin Eläkesäätiö perustettiin vapaaehtoisuuden pohjalta jo vuonna 1950. Silloinen eläkesäätiöjärjestelmä onkin osittain ollut esikuvana myös lakisääteistä eläketurvaa suunniteltaessa", toteaa Jaakko Harju.

"Esikuvallinen säätiömme on ollut myös siksi, että työntekijäpuolen edustajat olivat istuneet sen hallituksessa jo ennen yhtiön tuloani. Tämä käytäntö virallistettiin sääntömuutoksella vuonna 1973."

HARJU

rempaan en"



"Eläkesäätiöjärjestelmässä näen useita hyviä puolia. Se on vakuutettuja lähellä ja heidän omat edustajansa osallistuvat ratkaisujen tekoon. Erityisen hyvänä pidän järjestelmää siksi, että se pakottaa eläkeosaston ja henkilöstön säilyttämään eläketietouden, joka on tarpeellista sekä henkilöstölle jaettavan tiedon että eläkeasioiden mahdollisimman taloudellisen hoidon kannalta. Näin asiat sisäistetään molemmilla puolilla."

Tietokoneet apuun

Jaakko Harju muistelee kehityksen eläkejärjestelmien teknisessä toteutuksessa myös olleen melkoinen. Alkuaikoina mm. maksutiedot tallennettiin adrema-levyillä painokuntoon. Suuren avun antoi **Martin Bäckin** hoitamien reikäkorttikoneiden mukaantulo.

Seuraava vaihe oli nykyisten tietokoneohjelmien käyttöönotto eläkkeiden maksatuksessa ja rekisterien seurannassa. "On selvää, ettei tällainen yksilöllinen eläkejärjestelmä kokonaisuudessaan olisi mahdollinen ilman tietokoneiden apua", analysoi Harju.

Kymin Eläkesäätiö on Harjun aikana pienentynyt. Toimintapiiristä ovat jääneet pois Högfors-yksiköt, sahat, petrokemian tehtaat jne. Näiden vanhojen eläkkeiden maksusta säätiö huolehtii edelleenkin. Kuusankoskelle keskittymisen myötä eläkesäätiöstä on kuitenkin muodostunut tehokas eläkelaitos, joka parhaalla mahdollisella tavalla pystyy palvelemaan sekä henkilöstöä että yhtiötä.

"Tässä suhteessa näen kehityksen erittäin myönteiseksi. Se heijastuu myös jokaiseen yhtiöläiseen eläketurvana, jota on tänä päivänä pidettävä erittäin hyvänä."

Japanin hienopaperi- markkinat avautumassa



Kymmene Oy sekä japanilainen paperin maa-
hantuonti- ja välityslieke
Phoenix Corporation per-
ustivat viime vuonna
Tokioon myyntiyhtiön,
Kymmene KK:n. Loka-
kuussa toimintansa
aloittanutta yhtiötä joh-
tava T. Ogawa pitää yh-
tiön ensimmäistä puolta
vuotta hyvänä.

"Japanilaiset eivät ole tottuneet eurooppalaisiin papereihin. Kotimaiset tehtaat hallitsevat hieno- ja sanomalehtipaperimarkkinoita, mutta parhailaan on meneillään suuri muutos. Vuoteen 1987 asti Japaniin tuotiin vain hyvin pieniä määriä ulkomaista hienopaperia, mutta nyt määrät ovat noussemassa", Ogawa kertoo.

Kilpailu on kuitenkin hyvin kovaa. Kotimaiset tehtaat menestyvät hyvin sanomalehtipaperilla ja käyttävät siitä saamia rahoja hienopaperin hinnan säätelyyn puolustukseen markkinaosuuksiaan.

"Tulevaisuus näyttää kuitenkin hyvältä. Jatkolomakkeen kysyntä kasvaa ja japanilaiset tehtaat eivät pienillä koneillaan pysty tuottavuudessa kilpailemaan Kymin jättiläiskoneiden kanssa."

Kovat laatu- vaatimukset

Oman markkinaosuuden laajentaminen ei Ogawan mukaan tule kuitenkaan olemaan helppoa: japanilainen paperi on

laadultaan erittäin hyvää ja käyttäjien vaatimukset vastavasti maailman korkeimmat.

Tärkein laatu Kymmene KK:lle on jatkolomakepaperi KymData, jota menee noin 10 000 tonnia vuodessa. Myös kopiopaperit ovat kysytyjä, mutta toistaiseksi niiden vientiä rajoittaa se, että Japanissa yleisesti käytetty kopiopaperi on 64-grammaista, joka ei vielä kuulu Kymin tuotevalikoimaan. Japanissa on myös suuret markkinat B-koon papereille.

Kymin papereiden lisäksi Kymmene KK edustaa Kymmene Oy:n saksalaista tytäryhtiötä, Nordland Paperia sekä Skotlannissa toimivaa Caledonian Paperia. Näiden ohella Kymmene KK myy yhdysvaltalaisen Great Northern Nekoosa Corporationin ja ruotsalaisen Holmens Brukin tuotteita.

T. Ogawan mukaan tule-
vaisuus näyttää hyväl-
tä: jatkolomakkeen ky-
syntä kasvaa Japanissa
ja Kymin suuret paperi-
koneet ovat kilpailuky-
kyisiä.

Tuontipaperilla hyvä tulevaisuus

"Tuontipaperille on tilaa Japanissa", arvioi tokiolaisen Kyokuyo-yhtiön johtaja **M. Inoue** maansa markkinoita. "Noin 22 miljoonan tonnin vuosikulutuksesta pitää tuoda maahan kymmenisen prosenttia."

Paperin kulutus kasvaa tasaisesti ja paljon nopeammin kuin aiemmin arvioitiin. Viime vuonna kulutus kasvoi kaikilla paperilaaduilla seitsemisen prosenttia ja tulevaisuudessa Inoue uskoo kasvun jatkuvan 4-5 prosentin vuosivauhdilla.

Kyokuyo-ryhmä on välittänyt Japanin markkinoille Kymin lomakepaperia vuodesta 1987 lähtien. Kymin tuotteet yhtiö ostaa Kymmene Oy:n japanilaiselta myyntiyhtiöltä, Kymmene KK:lta. Konsernin

muuta tuotteita, kuten LWC:tä, Kyokuyo saa Finnpaperin kautta. Kaikkiaan yhtiö välittää vuosittain noin 1 100 000 tonnia paperia, josta yhdeksänkymmentä prosenttia on Japanissa valmistettua.

Suurin ryhmä Kyokuyon tuotevalikoimassa on lainerikarttonki, jonka osuus kokonaisuudesta on noin 40 prosenttia. Toiseksi merkittävin laatu on sanomalehtipaperi, minkä jälkeen tulevat painopaperit.

Kolmestakymmenestä neljästä tytäryhtiöstä muodostuvan Kyokuyo-ryhmän liikevaihto on lähes 8 miljardia markkaa. Yhtiö työllistää noin 3 000 henkilöä. Paperinmyynnin ohella Kyokuyo omistaa myös hotelleja ja vapaa-ajan vietto- paikkoja, kuten golf-ratoja.



Japanilaisvieraat tutustuvat mm. Kymin hienopaperiin.
Kuva PK 9:ltä.

Saksalaisvieraat vaikutteita hakemassa

Arvovaltainen saksalaisryhmä Schleswig-Holsteinin ja Niedersachsenin metsäviranomaisia kävi 14.6. isäntiensä metsäjohtaja **Hans-Peter Blauberger** ja Kuusankosken puuhuollon hankintajohtaja **Pentti Solinin** opastamina Kuusanniemen tehtailla tutustumassa uudistettuun puunkäsittelyyn ja

paperikoneisiin.

Yhtiön omistamalla Halla-Sippolan tilalla Anjalankoskella vieraat seurasivat Kymenlaakson hankinta-alueen kenttäpäällikön **Erkki Metsolan** esittelemää koneellista puun korjuuta, joka Länsi-Saksassa on vielä kehittyasteella.



Saksalaisvieraat Isäntineen: (vas.) Ekkehard Sengpiel, Klaus Bockelmann, Michael Holm, Axel Delorm, Hubertus Marsch, Werner Elchel-Schleiber, Pertti Solin ja Hans-Peter Blauberger.

INTERNATIONAL MECHANICAL PULPING CONFERENCE:

Keskipisteessä mekaaninen massa

Kansainvälinen mekaanisen massan konferenssi, yksi suurimmista ja tärkeimmistä paperiteollisuuden teemakonferensseista, pidettiin Helsingissä kesäkuun 6.–8. päivinä. Messukeskuksessa järjestettiin tilaisuuteen osallistui noin 700 henkilöä 30 maasta.

Nyt 16. kerran järjestettävän konferenssin teema oli 'Mitä paperituotteet vaativat mekaanisilta massoilta'. Mekaanista massaa ja sen valmistusta tarkasteltiin nimenomaan massasta valmistettavan lopputuotteen kannalta. Tärkeimpiä näistä ovat mm. paino- ja pehmpaperit sekä kartongit. Tilaisuuden keskeisiä aiheita olivat myös energia- ja ympäristösymykset.

Konferenssin avannut keskuslaboratorion toimitusjohtaja Bo Mannström totesi mekaanisen massan tuotannon kasvavan jatkuvasti. Puolet nykyisin koko maailmassa vuosittain valmistettavasta 30 miljoonasta tonnista on hioketta ja loput erilaisia hierteitä. Pohjois-Amerikan ja Skandinavian osuus kokonaistuotannosta on lähes kaksi kolmasosaa.

Huomattava osuus johtuu Mannströmin mukaan siitä, että näiden maiden metsät antavat tarkoitukseen hyvin sopivaa raaka-ainetta. Mekaanisten massojen tuotanto on kasvanut

myös maapallon muissa osissa merkittävästi viimeisten viidentoista vuoden aikana tuotantotekniikan nopean kehittymisen ansiosta.

"Uudet kuumahierre-, kemihierre- ja kemikuumahierreprosessit ovat laajentaneet raaka-ainepohjaa esimerkillisellä tavalla. Monia sellaisia raaka-aineita, joita ei parikymmentä vuotta sitten voitu käyttää, voidaan nyt hyödyntää tekniikan kehittymisen myötä", Mannström arvioi.

Laajempi raaka-ainepohja

Mekaanisen massan raaka-ainepohjan laajentamisella on hänen mukaansa erittäin suuri merkitys, varsinkin paino- ja kirjoituspaperien valmistuksessa. "Voidakseen kilpailla muiden kommunikaatiomuotojen kanssa, paperin on oltava niin halpaa, että se on kaikkien saatavilla. On toivottavaa, että massanvalmistusmenetelmiä, joilla on suuri saanto, pieni ympäristönkuormitus ja hyvät lopputuotteen käyttöominaisuudet, kehitetään edelleen."

Mannström arvioi myös, että kansainväliset mekaanisen massan konferenssit ovat myötävaikuttaneet voimakkaasti mekaanisen massanvalmistuksen tekniikan kehittymiseen.

International Mechanical Pulping Conference järjestetään vuorovuosina Amerikan mantereella ja Euroopassa. Kolme päivää kestäneen tilaisuuden aikana pidettiin Helsingissä nelisenkymmentä ajankohtaista esitelmää.

Konferenssin päätukija oli EUCEPA, Euroopan paperi-insinöörien yhdistys. Mukana olivat myös Kanadan ja USA:n massa- ja paperiteollisuuden

yhdistykset. Paikallisista järjestelyistä vastasivat Suomen Paperi-insinöörien Yhdistys ja Oy Keskuslaboratorio.

Ensimmäinen suurnäyttely

Samanaikaisesti konferenssin kanssa Paperi-insinöörien yhdistys järjesti messukeskuksessa Suomen ensimmäisen massa- ja paperiteollisuuden suurnäyttelyn, Pulpaper '89:n. Lajaan tapahtumaan osallistui noin 460 yritystä 17 maasta. Ulkomaiset näytteilleasettajat, joita oli noin 300, tulivat Euroopan lisäksi Yhdysvalloista ja Kanadasta.

Esillä oli massa- ja paperinvalmistuksen erikoiskoneita sekä prosessiteollisuuden yleislaitteistoja, mm. prosessinohjauksen tekniikkaa, automaatio-, säätö- ja ohjaustekniikkaa. Perinteisempää tekniikkaa edustivat pumput, venttiilit, putket sekä kunnossapito- ja käytönvarmistuslaitteistot.

Kymin kemianteollisuus oli näkyvästi mukana Finnish Peroxidesin osastolla, jossa esiteltiin peroksidilla ja viime keväänä käyttöön otetulla, uudella Monox-L -valkaisukemikaalilla käsiteltyjä massoja.

Kemikaaleista ja valkaisusta näyttelyssä olivat kertomassa tuotepäälliköt Urpo Ek ja Ulf Smeds, tuoteinsinööri Jukka Haaparanta, myyntisihteeri Tuula Pitkänen sekä käyttöpäällikkö Seppo Meriluoto.

Finnish Peroxidesin osastolla tuotteita esittelivät Ulf Smeds (vas.), Jukka Haaparanta, Urpo Ek, Tuula Pitkänen ja Seppo Meriluoto.



Suomenmestaruus pisteen päässä

Kymin värit olivat komeasti edustettuina Helsingissä toukokuun 20. päivänä järjestetyissä trukinajon suomenmestaruuskilpailuissa. Rauno Granberg arkkisalista ajoi vastapainosarjassa toiseksi, ja Hannu Muukka tehdaskuljetuksista sijoittui tiukassa kisassa kolmanneksi. Kymiläisten keskinäinen paremmuus ratkesi vasta lisäkierroksella.

berg ja Muukka joutuivat vielä kertaalleen trukin ohjaimiin selvittääkseen hopeasijan kohdalon. Kotkan maaliskuisen aluekarsinnan paremmuusjärjestys vaihtui lopputuloksissa päinvastaiseksi Granbergin noustessa listalla Muukan edelle.

Pitkän uran ammattilainen

Rauno Granbergin kilpailumenestyksen taustalla on mitava elämäntyö trukin penkillä. Osuutensa lienee myös Orvokki-rouvan onnenpeukaloilla.

Granberg tuli Kymille kuljettajan koulutukseen yli 30 vuotta sitten. Hänen aikanaan trukkimallit ovat ehtineet moneen kertaan muuttua, ja kehitysvauhti on vain kiihtynyt nykyhetkeä lähestyttäessä. Granberg muistelee miten vielä 50-luvulla ajettiin talvisinkin avotrukeilla.

"Silloin sai pukea ylleen pitkät kalsarit, villahousut, väli-

"Sekunnista se jäi kiinni", kommentoi Rauno Granberg trukinajon jännittävää SM-kilpailua, joka kolmen kärjen osalta oli äärimmäisen tasainen. Kilpailun voittanut Esa Seppänen Saab-Valmetin Uudenkaupungin tehtailta jätti lopputuloksissa Rauno Granbergin ja Hannu Muukan taakseen vain yhdellä pisteellä.

"Kyllähän minä vähän epäi-



Teksti ja kuvat: Pia Lindroos

Jos työtoverit saisivat asiasta päättää, trukinajon MM-kisat järjestettäisiin Havaijisaarilla, ja Rauno Granberg edustaisi niissä Suomea.

lin, ettei tällainen vanha äijä pärjäisi nuorten porukassa, mutta hyvin siellä hermot pitivät", Granberg kertoo.

Alkukarsinnat mukaan lukien suomenmestaruudesta kilvoitteli tänä vuonna pitkälti kolmatta sataa trukinkuljettajaa eri puolilta maata. Helsingin loppukilpailuissa vastapainosarjan 52 finalistia pantiin aluksi kirjalliseen tenttiin.

Ajo-osuuteen sisältyi taakka edellä ja takana pujottelua sekä tarkkuutta vaativa lavan siirto neljän pystyssä seisovan tiilikiven päältä paperihylsyt varaan. Toiselle ajokierrokselle selvisi alkuosuuden viisi parasta.

Tasapisteisiin ajaneet Gran-

housut, raappahousut ja haalarit – ja yhä vain paleli. Niin, että mikä näillä nykyvehkeillä on ajaessa", hän sanoo ja kiipeää arkkisalin tuliterään kolmetonniseen, jossa on lämmitys, jousitetut penkit ja stereokuullokkeet.

Perinteet velvoittavat

"Tutustun helposti koneisiin", sanoo SM-kolmonen Hannu Muukka, joka tehdaskuljetuksen leivissä saattaa joutua ajamaan kahdeksaakin eri kulkuneuvoa päivän mittaan.

Ensikosketus trukin ohjaimiin Muukalla on viidentoista

Aarnikotka munii ahkerille

aloitteentekijöille

Teksti: Pia Lindroos

Kuvat: Tuomo Pitkänen
Pia Lindroos

Aloitteenteko työpaikalla on kuin viittaaminen koulussa. Omaehtoiseen tutkimukseen perustuva tieto tai nokke-la arvaus palkitaan, eikä kartta-keppi heilu silloinkaan, kun ehdotus ei syystä tai toisesta kannata eteenpäin. Jokainen yritys tuloksestaan riippumatta tulkitaan innostuneisuuden ja aktiivisuuden osoitukseksi.

Asetelma on tuttu omilta kouluajoilta. Kun mielenkiinto jotakin asiaa kohtaan herää, myös ajatuksia ja kysymyksiä alkaa pulputa huulille. Siinä tilanteessa on pidettävä varansa, ettei vahingossakaan niele niitä takaisin.

Ansiokkaasti ajatteleva arkinvalmistaja

"Rohkeasti vaan ja ujostelematta", neuvoo **Jorma Kuusenoksa** ideoita itsekseen hautovia, "ei siinä mitään menetä."

Hän jos kuka puhuu aloiteasioista kokemuksen rintaäänellä. Kesäkuun alussa yhtiö muisti Kuusenoksa 3 000 markalla ja kunniakirjalla. Tämän viidestä hyväksytystä aloitteesta myönnettävän aktiivisuuspalkinnon Kuusenoksa sai jo toisen kerran.

"Ei se edellinenkaan kunniakirja seinällä ole, vaan laatikossa. Mutta älä nyt sitä korosta. Luulevat vielä, etten anna sille arvoa."

Keskuskonttorin ramppi uusitaan

Kymin keskuskonttorin tavarankuljetusramppi uusitaan. Tähän asti tarvarankuljetuksia palvelleen liuskan tilalle asennetaan saksinostin, jolla tavarat lasketaan pihatasaosta posti-huoneen ovelle.

Nostimen viereen rakenne-



Jorma Kuusenoksa ei ole halukas aloitetoiminnan mannekiiniksi. Hymyä heittää silti yhden kuvan edestä.

Jorma Kuusenoksalla on kahdeksastoista vuosi meneillään Kymin arkkisalissa. A4-paperin valmistajana hän on toiminut vasta vajaan vuoden. Sitä ennen hän teki pitkän päivätyön isojen arkkien leikkurin äärellä.

"Mutta mitä sinä minusta kirjoitat, kirjoita aloitteenteosta!"

Nyt kunniakirjan tuoneista keksinnöistä merkittävimpänä Kuusenoksa pitää arkkileikkuriin asennettavaa mikrokytkintä, joka pysäyttää koneen, kun paperi alkaa sulloutua. Näin

taan myös portaat. Nostimen ulkopuoliset alueet varustetaan sähkölämmityksellä, joka pitää ne jäätöminä myös talvisaikaan.

Heinäkuussa valmistuva nostin mahdollistaa suurtenkin kuormien tuomisen turvallisesti keskuskonttorille.

Toimela ja kutomot

Toimela ja yhtiön kutomot Kuusaalla ja Voikkaalla pidetään suljettuina 1.7.—31.7.1989.

kytkin ehkäisee parinkymmenen tuhannen markan arvoisen ja vaikeasti vaihdettavan etumaton vaurioitumisen.

"Loppujen lopuksi se on hyvin yksinkertaista. Pysin vain helpottamaan omaa työtäni, ja jos aloitteen tekemällä saan lisäksi vielä rahapalkkion niin..."

Lause on helppo mielessään täydentää.

Parannuksia pohdiskeleva purnari

Ahti Lindstenillä työ ja harastukset lyövät hupaisalla tavalla yksin. Klooritehtaan kennomestari viihtyy kennojen ääressä myös ansiotyön ulkopuolella. Vain kerran ovat mehiläiset pistäneet hoitajaansa niin, ettei edes kenkä mahtunut jalkaan.

Myös Lindstenin toinen "harrastus" kytkeytyy kennoihin. Kloorin valmistukseen ja kloorikennoihin kohdistuvia aloitteita on kertynyt jo pitkälle toistakymmentä. Kesäkuun alussa viimeiset viisi toivat tekijälleen aktiivisen aloitteentekijän kunniakirjan, järjestyksessä toisen sellaisen.

"Aloitteentekijä on purnari, joka on tyytymätön olemassa oleviin olosuhteisiin. Ei purnamalla silti itseään elätä. Harrastus se vain on."

Ahti Lindsten tuli klooritehtaalalle vuonna 1971, samanai-

kaisesti uusien italialaiskennojen kanssa. Työvuosia Kuusankosken tehtailla on kaikkiaan kertynyt jo kolmisenkymmentä.

Lindsten antaa kennosalin nykyiselle porukalle ja konekannalle täyden tunnustuksen; tuotanto lähenee kymppin arvoista. Uudistushenkeä ja aloittemyönteisyyttä ilmenee kaikilla tasoilla. Lindsten ennustaa, että työnjohtajien ja -tekijöiden yhteisideointi piristää aloitetoimintaa tulevaisuudessa.

Lindstenin kunniakirjalla palkituista aloitteista taloudellisesti merkittävin on kloorikennon kannen tiivisteseen kohdistuva parannus, jonka yhtiölle tuoma hyöty on yli satauhatta markkaa vuodessa. Puolipyyöreän tiivisteiden korvaaminen mukaillun suorakaiteen muotoisella säästää jännitettä ja pidentää tiivisteiden käyttöikää.

Miten tällaiset huomattavat ideat sitten syntyvät?

"Se on ihmisten laiskuus ja ahneus, joka piilee aloitteiden takana", vastaa Ahti Lindsten ja taitavasti väistelee itsekehun karikat. "On ikävä katsella, kun ihmiset turhaan huhkivat sellaisen työn parissa, jonka voisi tehdä turvallisemmin, helpommin ja harvemmin."

Juhannuksen kokkojuhla Säöksniemessä

Kymintehtaan tehdaspalokunta järjestää juhannusaattona koko perheelle tarkoitetun kokkojuhlan.

Illan ohjelma alkaa klo 19.00, ja siitä huolehtivat mm. taikuri Purho, vatsastapuhuja Ari Lauanne & pikkuystävät, puhallinseitsikko Känäkourat, Nakkeset ja Peräkylän WPK. Ohjelmaan kuuluu myös Miss Säöksniemen 1989 valinta.



Klo 21 on kokon ja tanssin vuoro. Tanssin tahdit, klo 21.00—03.00, antaa Kai Homan yhteineen. Tilaisuus on maksullinen.



"Siinä ammattiajajien ja tuomariston edessä tunsin itsensä ihan poikaseksi", muistelee SM-kolmonen Hannu Muukka.

vuoden takaa taloon tuloajoilta, jolloin hän aloitti lastaamon puolella. Työtehtäviensä ulkopuolella hän ei tunnusta kisaa varten treenanneensa.

"Ehkä tämä tuntuma ajoneuvoihin on periytynyt isältä, joka myös oli Kymillä kuljettajana", arvelee Muukka. Siltä osin myös tulevaisuus on turvattu. "Kolmevuotias Petra sanoo, että hänestä tulee isona kauhakoneen kuski ja että hän tulee isän kanssa yhtiölle töihin."

Pokaalitaistoon jälleen vuonna 1991

Suomen Kuljetustaloudellinen Yhdistys pyrkii valtakunnalliset trukin käsittely- ja ajotaitokilpailut järjestämällä lisäämään varastoammattien arvostusta.

Yhdistyksen kenttäpäällikkö **Heikki Päivike** kehuu tämänvuotisia kisoja korkeatasoisiksi. "Täällä kilpailivat nimenomaan ajajat, eivät trukit. Huonoja suorituksia ei nähty lainkaan."

Vastaavista mitteloista muissa maissa tai kansainvälisellä tasolla hän ei ole kuullut. "Ties vaikka tämä meidän tuloslistamme edustaisi samalla MM-parhaimmistoa."

Seuraavan kerran trukkiparit ottavat toisistaan mittaa kahden vuoden päästä keväällä Kuljetus '91 -näyttelyn yhteydessä.

Hannu Muukka ei lupaa eikä epä osallistumistaan. Kahden palkintopytyn vieressä takan päällä on vielä tilaa. Rauno Granbergia ajatus mukaan menosta hymyilyttää. "Mitä minä sinne enää. Täytyy antaa nuoremillekin tilaisuus."

Eläkeosasto siirtyy hallinnollisen osaston alaisuuteen

Talousjohtaja **Jaakko Harju** siirtyessä 31.7.1989 lähtien eläkkeelle on eläkeasioiden hoito säätiön piirissä organisoitu seuraavasti:

Eläkeasioita hoitava eläkeosasto siirtyy talousosastolta hallinnolliselle osastolle henkilöstöhallintopäällikkö **Eero Miettisen** alaisuuteen, joka toimii myös Eläkesäätiön asiamiehenä. Säätiön laskennallisista tehtävistä vastaa edelleen

kirjanpitopäällikkö **Olavi Sommarberg**.

Eläkesäätiön hallituksen puheenjohtajana toimii hallintojohtaja **Lasse Mäkelä**. Hallituksen kokoonpano kokonaisuudessaan on seuraava: puheenjohtaja Lasse Mäkelä, varapuheenjohtaja Kalle Hautamäki, Antti Jokinen, Kimmo Kähärä, Eero Miettinen, Olavi Sommarberg ja sihteeri Helena

Pesu.

Mäkelä Eläkesäätiöyhdistyksen varapuheenjohtajaksi

Valtakunnallisen Eläkesäätiöyhdistyksen hallituksen varapuheenjohtajaksi ja Eläkepalvelu Oy:n neuvottelukunnan jäseneksi on Jaakko Harjun jälkeen valittu hallintojohtaja Lasse Mäkelä.

MERKKIPÄIVÄT



Jaakko Harju

Talousjohtaja **Jaakko Harju** täyttää 60 vuotta 20.7. Hän on syntynyt Vehkalahdella.

Jaakko Harju valmistui ekonomiksi Helsingin kauppariikoulusta vuonna 1953 ja yhtiön palvelukseen hän tuli vero- ja eläkeosastonhoitajaksi vuonna 1962. Vuonna 1968 hänet nimitettiin kirjanpitopäällikkö-taluspäälliköksi ja talousjohtajaksi vuonna 1977. Harju on Kymi-ryhmän johtajiston jäsen.

Talousjohtaja Harju on toiminut Eläkesäätiöyhdistyksen hallituksen varapuheenjohtajana vuodesta 1981 lähtien. Eläkesäätiöyhdistyksen hallituksen jäsenenä hän on ollut vuosina 1976–81. Hän on myös mm. Kymenlaakson Terveysturva ry:n ja Kuusan-

kosken Seudun Vanhainhuoltoyhdistyksen hallitusten jäsen.

Kymin toimihenkilöiden eläkekassan ja Kymin Eläkesäätiö s.r:n hallitusten puheenjohtajan tehtäviä Harju on hoitanut vuodesta 1976 lähtien. Pohjolan Voima Oy:n hallituksen varajäsenenä hän on toiminut vuosien 1985 ja 1987–88 aikana. Sähkömyyntitoimikunnan jäsen hän on ollut vuodesta 1978 lähtien. Jaakko Harju toimii useiden eri yhtiöiden tilintarkastajana.

Sotilasarvoltaan hän on kapteeni. Harjulle on myönnetty Suomen Leijonan Ritarikunnan 1. luokan ritarimerkki.

Merkkipäiväänsä johtaja Harju viettää matkoilla.

Koneviilaaja **Tenho Koskinen** Voikkaan koneosastolta täyttää 60 vuotta 24.7. Hän on syntynyt Itisissä.

Tenho Koskinen tuli yhtiön palvelukseen vuonna 1947 Kymmin korjauspajalle. Vuonna 1952 hän siirtyi Voikkaan konekorjaamolle valajan tehtäviin. Nykyiseen tehtäväänsä PK 17:n koneviilaajaksi hänet nimitettiin vuonna 1982.

Koneenkäyttäjä **Ilmari Kahisaari** C-laitokselta täyttää 50 vuotta 8.7. Hän on tullut yhtiön palvelukseen vuonna 1955.

Koneenhoitaja **Eero Kivimaa** Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 28.7.

KIITOKSET

Parhaat kiitokset Kymmene Oy:n Kuusankosken puuhuolton johdolle ja henkilökunnalle sekä Kymin Metsäpojille ja Lovasjärven majan pääemännälle Birgit Rantalalle hyvästä yhteistyöstä vuosien varrella ja muistamisesta.

Inga ja Martti Äijälä

Kiitos, ystävät. Teitte merkkipäivästäni juhlapäivän.

Erkki Tiira

Parhaimmat kiitokset muistamisesta.

Hannes Hutri

Työnjohtoa ja työtovereita kiittäen.

Keijo Syrjälahti

Sydämelliset kiitokset työnantajalle ja työtovereille muistamisesta jäädessäni vapaalle.

Erkki Simola

Kiitos työnjohdolle ja työtovereille muistamisesta jäädessäni eläkkeelle.

Kalevi Eskola

Sydämelliset kiitokset merkkipäivääni muistaneille.

Timo Apajasaari

Lämpimät kiitokseni teille kaikille, jotka muistitte minua siirtyessäni eläkkeelle.

Jouko Okka

Työn iloa -työpaikkakonsertti Kymillä

Löytykö Kymiltä työn iloa, selviää maanantaina 26.6. klo 9.30–11.00, jolloin SBC Radiossa, alueella 93,8, esitetään Työn iloa -työpaikkatoivekonsertti. Ohjelma on äänitetty Kymin Kuusankosken tehtailla kesäkuun alussa.

Työn iloa -työpaikkatoivekonsertin on toimittanut **Elina Jakonen**, joka kyseli kymiläisiltä toivelevyjen lisäksi heidän työstään ja työn iloistaan. Haastattelut on tehty hienopaperitehtaalla, sellutehtaalla, kunnossapidossa, kemian tehtaalla ja keskuskonttorissa.

Verlassa vapaita loma-aikoja

Kesäkauden 115 lomapaikkamuutuksesta hyväksyttiin 105 (yhteensä 378 henkeä) ja hylättiin 10 anomusta (37 henkeä).

Lomakylässä on vielä vapaita loma-aikoja, joita voi tiedustella puh. 2294.

Koirien lomailuttaminen ja uittaminen lomakylässä on kielletty.

Erämajat

Kesäajan 364 erämaja-anomuksesta hyväksyttiin 251 (976 henkeä) ja hylättiin 113 (467 henkeä). Lomapaikan saantiin vaikuttavat palvelusvuodet ja edellinen kesäkäyttö. 1.8. alkaen voi tehdä varauksia ajalle 1.9.–29.12.

Henkilöstöpalvelu haluaa muistuttaa erämajoilla lomailevia **isännän vastuusta**, johon kuuluu mm. että

- lomailtaessa erämajoilla on majan paloturvallisuus varaajan vastuulla – käsittele siis tulta varoen,
- vaihto majoilla on aina klo 12 ja avaimet on palautettava välittömästi käytön jälkeen henkilöstöpalveluun (Ky tai Vo) tai pääportille,
- varauksen tehnyt on vastuussa kaikesta majaan liittyvästä, niin kiinteistöjen kuin irtaimiston osalta

ja vain yksi varaus on voimassa kerrallaan,

- mahdolliset peruutukset on tehtävä viimeistään viikkoa ennen loman alkamista, muussa tapauksessa peritään maksu koko varatulta loma-ajalta,
- kalastus on sallittu vain majan varanneille ja erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti pyydysmerkkien sallimissa puitteissa. Metsästyksen on kielletty.
- käyttöjätteet on hävitettävä polttamalla, jäteastiat ovat vain palamattomille jätteille,
- erämajalomalun henkeen kuuluu omatoimisuus, ts. huolehtiminen pienistä korjauksista, ympäristön ja majan siistimisestä, jne.
- lähtiessäsi on ovet ja ikkunat suljettava ja vene vedettävä teloille. Lasikuituveneellä rantauduttaessa on vältettävä törmäämistä ja hankaamista kiviin,
- tyhjät kaasupullot ja valopetrooliastiat on tuotava avaimen palautuksen yhteydessä henkilöstöpalveluun. Puutteen yms. merkitään tarkkailuilmoitukseen.

Kaiken tämän myötä – lokosia lomapäiviä erämajoilla toivoo henkilöstöpalvelu.

100-vuotissäätiö hankki osakkeita

100-vuotissäätiö on merkinnyt 109 770 uutta osaketta kesäkuun alussa päättyneessä Kymmene Oy:n osakeannissa. Näistä puolet on rahastoannissa saatuja osakkeita ja puolet maksullisissa annissa merkityjä osakkeita.

Uusmerkinnässä säätiö hankki yhtiön osakkeita 4,3 milj. markalla. Merkintä rahoitettiin pääosin säätiön omilla varoilla.

Säätiön osakesalkku käsittää tällä hetkellä 658 625 Kymmene Oy:n sidottua osaketta.

Kangaspuut helskymään Verlan lomalla!

Uusi toimintamalli aikaisempien Verlan lomatoimintojen rinnalle löytyy Seurantalosta yläkerrasta, jossa kudonnasta kiinnostuneille on kangaspuut. Puissa on valmiina loimet poppanan- tai matonkudontaan.

Kudontaa harrastava lomailainen, ota myös matonkuteet mukaan Verlan lomalle ja varaa hyvissä ajoin kangaspuitten käyttövuoro lomaohjaajalta!

Kangaspuiden käytöstä ei peritä vuokraa, mutta loimista veloitetaan hankintakustannukset. Lisätietoja ja opastusta saa lähemmin Verlassa lomaohjaajalta.

JÄRJESTÖT

Paperiliiton Voikkaan os. 36

Jäsenretki Niittylahteen Osaston yhteinen illanvietto Niittylahdessa perjantaina 7.7.1989 alkaen klo 17.

Talolla ovat saunat lämpimänä, tarjoilu hoidetaan talon tapaan ja kesäilta jatkuu tanssien. Tule mukaan ja tuo ystäväsiin.

Vapaa-ajan toimikunta

Eläkeläisten retki Niittylahteen

Voikkaan osaston eläkeläisten retki Niittylahteen järjestetään torstaina 13.7.1989. Ennakkoihin ilmoittautumiset viimeistään 10.7. mennessä pääluottamusmiehen toimistoon puh. 889 521.

Linja-autot lähtevät klo 10.00 ja ajavat reittiä:

Auto n:o 1: Virtakiven sauna–Seuratalo–Hirvelänmäki–vanhaa tietä Oravalaan (ent. Tiihosen kauppa)–uutta tietä Voikkaalle–Mattila (Harjunrannan risteys)–Pilkkanmaan koulu–Kipparinkurvi–Niitty-lahti.

Auto n:o 2: Lapinmäki–Työväentalo–Tähteenkatu–Puis-tokatu–Valtakatu–Pohjoistie–

Kipparinkurvi–Niitty-lahti. Paluu Niittylahdesta noin klo 15.30 jälkeen.

Toimikunta

Paperiliiton Kuusankosken os. 19

Kunnossapidon työhuonekunnan saunailta Uranpirtillä 5.7. Tervetuloa!

Vapaaajajäsenretki

Osaston vapaaajajäsenretki tehdään Puralaan 15.7. Lähtö Kansantalolta kello 10. Perinteinen ohjelma ja kesätanssit Riihellä. Uudet vapaaajajäsenet saavat kirjeellisen kutsun.

Kuusankosken Sähkämiehet os. 74

Rantaongintakilpailut Lappalalla torstaina 27.7.1989 klo 17.30.

Eläkeläisten retki

Eläkeläisten retki Lappalalle tiistaina 25.7.1989. Lähtö Kansantalolta klo 16.00. Ilmoittautumiset O. Simonen, puh. 47493 tai työ 4022736, sekä A. Honkanen, puh. 47432 tai työ 4023235, viimeistään 22.7. mennessä.

Toimikunta

HENKILÖUUTISET

Kymi-ryhmä

Hienopaperi

■ Insinööri **Markku Elonen**, 31, on 1.6.1989 tullut PK 7:n apulaiskäyttöinsinööriksi.

Hienopaperin jalostustuotteet-markkinointiyksikön johtaja **Jussi Seppälä** on 1.6.1989 eronnut yhtiön palveluksesta.

Talous- ja materiaalihallinto

■ Taloustiet. maisteri **Tuomo Nurmi**, 41, on 1.7.1989 alkaen nimitetty taloussuunnittelijaksi vastuualueenaan Kymi-ryhmän taloushallinnon järjestelmien kehittäminen ja ylläpito. Hän raportoi budjettipäällikkö Markku Keisalalle.

Tuomo Nurmi on toiminut aikaisemmin taloussuunnittelutehtävissä konsernin rahoitus- ja taloushallinnossa.

Tekninen osasto

■ Teknikko **Juha Mikkola**, 36, on 1.5.1989 tullut sähkösuunnittelijaksi tekniselle osastolle.

Anne Sirén on 15.5.1989 nimitetty teknisen arkiston hoitajaksi tekniselle osastolle. Hän siirtyi uuteen tehtäväänsä hienopaperista.

Ulkomaan toiminnot

■ Milaanon, Italiaan viime syksynä perustettu hienopaperin myyntiyhtiö, Kymmene Italia s.r.l. on toiminut täysipainoisesti helmikuun alusta.



Peter Steiner



Alberto Pivetti



Rory Alberti



Miriam Vismara



Jari-Pekka Tyyskä

Hallinnollisesti Kymi-ryhmän ulkomaantoimintoihin kuuluvan yhtiön toimitusjohtaja on **Peter Steiner**. Myyntipäällikkönä, erikoisalanaan A4-paperit, toimii **Alberto Pivetti**. Hän toimi aiemmin Burgo-yhtiön palveluksessa myyntitehtävissä. Hallinnosta ja laskutuksesta vastaa **Rory Alberti**, joka siirtyi Kymmene Italian palvelukseen del Sole and Chemi Carta -yhtiöstä. Myyntisihteerinä toimii **Miriam Vismara**, joka aiemmin toimi vastaavissa tehtävissä CRDM-yhtiön Donzellin tehtaalla.

Kaukas—Voikkaa-ryhmä

■ Kaukas—Voikkaa-ryhmän paikallishallinnon organisaatio muutuu. Johtavan lakimiehen **Olli R. Blomqvistin** ja hallinnonjohtaja **Unto Ekholmin** jäädessä eläkkeelle 1. päivästä elokuuta 1989 astuvat voimaan seuraavat organisaatiomuutokset:

Johtavaksi lakimieheksi nimitetään varatuomari **John Ahlbom**.

Toiseksi lakimieheksi nimitetään varatuomari **Martti Purmonen**. Hän ryhtyy hoitamaan mm. eläkeasioita ja yt-lain tarkoitamaa yhteistoiminnan kehittämistä. Lisäksi hän vielä toistaiseksi hoitaa Voikkaan henkilöstöpäällikön tointa.

Henkilöstöjohtajaksi ja johtajiston jäseneksi nimitetään insinööri **Markku Korpela**. Hänen vastuu-

alueeseensa kuuluvat Kaukaan ja Voikkaan työsuhte- ja sosiaaliasiat.

Kaukaan henkilöstöpäälliköksi nimitetään teknikko **Seppo Jantunen**.

Henkilöstöhallinnon järjestelmäpäälliköksi nimitetään insinööri **Paavo Vihelä**.

Hallintopäälliköksi nimitetään hallintotieteiden maisteri **Matti Heinilä**. Hänen vastuualueeseensa kuuluvat henkilöstön kehittäminen ja koulutustoiminta, sisäinen tiedotustoiminta ja paikallinen suhdetoiminta Lappeenrannassa. Lisäksi Kaukaan terveysasema liitetään hänen vastuualueeseensa.

Tiedotuspäällikkö **Kirsti Lehtonen** on ohjausvastuussa sekä ulkoisesta että sisäisestä tiedotustoiminnasta. Ulkoisesta tiedotustoiminnasta hän raportoi varatoimitusjohtaja **Harri Piehlille** ja tämän määräämille johtohenkilöille.

Schauman Pietarsaari-ryhmä

■ Oikeust. kand. **Jari-Pekka Tyyskä**, 26, on 1.7.1989 lähtien nimitetty Kymmene Oy:n Pietarsaaren tehtaiden lakiasian toiminnosta vastaavaksi lakimieheksi. Tarvittaessa Tyyskä hoitaa myös veneteollisuus Nautorin ja Pohjanmaan Puu Oy:n lakiasioita. Hän siirtyy Pietarsaaren Kymi-ryhmän lakiasian osastolta.



Markku Elonen



Tuomo Nurmi

Verlan vesivoimalaitos sähkölaitokselle

Kymmene Oy:n vesivoimalaitos Verlassa siirtyy Kouvolan seudun sähkölaitoksen omistukseen. Kymmene Oy:n hallitus ja sähkölaitoksen liittovaltuusto hyväksyivät kaupan kokouksissaan. Kauppaan sisältyy voimalaitoksen lisäksi mm. maa- ja vesialuetta sekä Kymmene Oy:n hallussa ollut kosken vesivoima. Kaupan yhteydessä ei siirry henkilökuntaa

Kymmene Oy:ltä sähkölaitoksen palvelukseen.

Verlan vesivoimalaitos tuottaa vuodessa noin 11 miljoonaa kilowattituntia sähköä, mikä vastaa noin 3 prosenttia sähkölaitoksen vuotuisesta sähköhankinnasta.

Verlan nykyinen vesivoimalaitos käynnistyi vuonna 1954. Voimalaitoksen keskiputokorkeus on 5,5 metriä.

Sinesto esillä kv. kokouksessa

International Research Group on Wood Preservation (IRG) järjesti 20. vuosikokouksensa 22-26.5. Lappeenrannassa hotellilla Lappeessa. IRG on kan-

sainvälinen puunsuojausyhdistys, jonka jäsenistöön kuuluu alan tutkijoita. Myös puunsuojausalan tutkimuslaitokset ja suoja-aineita valmistava teollisuus ovat edustettuina IRG:ssä.

Kymin kemian teollisuus esitteli tilaisuudessa sinestymän estoaineena käytettävää Sinestoa. Kokouksen ohjelmaan kuului myös esitelmiä, jossa selostettiin Sinestolla Portugalissa tehtyjen tehokkuustestien tuloksia. Esitelmän piti erikoistutkija **Irma Linderborg**. Osanottajia kokouksessa oli noin 250.

Pietarsaarta kehitetään 80 miljoonalla

Kymmene Oy:ssä on tehty päätökset uuden turbiinin rakentamisesta ja sahan tuotantokyvyn nostamisesta Pietarsaaren tehtailla.

Tehtaiden voimalaitoksen yhteyteen rakennetaan turbiini, jonka teho tulee olemaan 35 MW. Turbiini otetaan käyttöön vuoden 1991 alussa. Projektin kustannukset ovat noin

70 milj. markkaa. Investoinnin ansiosta voidaan lisätä kuoren, purun ja muun puujätteen käyttöä polttoaineena.

Pietarsaaren sahan tuotantotehoa nostetaan nykyisestä 165 000 kuutiometrillä 200 000 kuutiometriin vuodessa. Hanke perustuu sellutehtaan lisääntyvän massapuutarpeen myötä kasvavaan tukkipuun saantiin. Projektin kokonaiskustannus on 12 miljoonaa markkaa. Laajennuksen ansiosta sahalle tulee kahdeksan uutta työpaikkaa.

Kymin tytöt kympillä



Naisten kymppi juosti tänä vuonna vildennen kerran Kalvopuistossa Helsingissä 28.5. Tänä aurinkoisena sunnuntaina tehtiin juoksun osanottajaennätys eli n. 32 000 naista oli juoksemassa. Kymiltä oli parikymmentä tyttöä mukana, monet jo neljättä kertaa.

Teit' isäin astumaan — töit' äitein puskemaan

Perinteet velvoittavat, ja tuttavat valistavat kesätyöpaikkaa haettaessa. Peräti 40 prosenttia Kymmene Oy:n Kuusankosken tehtaiden tämänvuotisista kesäharjoittelijoista seurasi vanhempiensa jälkiä yhtiön palvelukseen, ja peräti kahdella kolmesta oli aiempi kontakti yritykseen tutun henkilön välityksellä. Tämä käy ilmi pienimuotoisesta, työpaikan valintaperusteita kartoittaneesta kyselystä, johon vastasi 45 Kuusankosken tehtaiden 118 kesäharjoittelijasta.

Samaisen selvityksen mukaan valtaosa, lähes 70 prosenttia, kesäharjoittelijoista on kirjoilla Kymen läänissä. Koti-

paikkakuntien ”kolmen kovan kärki” on täten helposti ennustettavissa: Kuusankoski, Kouvola ja Lappeenranta.

Ensimmäistä kertaa yhtiössä työskentelevien ja menneiden kesien konkareiden lukumäärät jakautuivat tutkimuksessa tasan. Tuloksia voidaan tulkita tietyn tyypin yrityskolliisuiden valossa. Joka kolmas kyselyyn vastanneista harjoittelee vähintään kolmatta kertaa Kuusankosken tehtailla. Tilaston kärjestä löytyvät seitsemättä ja kahdeksatta kesäänsä yhtiössä työskentelevät.

Kyselyyn osallistuneet kommentoivat myös omin sanoin työpaikan valintapäätöstään.

Tässä muutamia vastauksista: — Arvokas työkokemus, nykyaikainen, kehittyvä yhtiö.

— Opiskelua hyvin tukeva kesäharjoittelupaikka.

— Sain mielenkiintoisen insinööriyden aiheen sellutehtaalta.

— Olen ollut aikaisemmin sähkölaitoksella. Halusin kokea myös teollisuudesta ja voimatuotannosta. Kymmene suuryrityksenä kiinnosti.

— Paikkakuntalaisena oli miltei itsestään selvää tulla yhtiölle hommiin.

— Ainoa sellainen paikka, mihin kannatti tulla!

Docelles'n pyöräilijät kävivät kylässä

■Kymmene Francen Docelles'in paperitehtaan pyöräilyjoukkue oli valinnut Suomen johtaja **Bjarne Nygårdin** ehdotuksesta jokavuotisen pyöräilyviikkonsa kohteeksi. Joukkueella on tapana vuosittain viettää kesäkuun ensimmäinen viikko pyöräillen Ranskan Alpeilla, Pyreneillä tai Italiassa. Joukon vetäjänä toimii Docelles'in tehtaanojohtaja **Michel Chakai**.

Päivittäisen 100–200 km:n pyöräilylenkin lisäksi ohjelmaan kuului tutustuminen Kuusankosken ja Lappeenrannan tuotantolaitoksiin. Lisäksi

nämä 'pyöräilevät paperimiehet' kävivät Varkaudessa Enson paperitehtaalla. Maanantai-iltana Kuusankoskella järjestettiin Docelles'in ja Kuusankosken välinen pétanque-maaottelu, jonka ranskalaisten ykkösjoukkue voitti ylivoimaisesti.

Ranskalaiset olivat erittäin tyytyväisiä viikkoonsa, ainoa haitta oli hyttyset. Yllätyksenä pyöräilijöille tuli tasaisen maaston rasittavuus, sillä alpeilla on kovia nousuja, mutta myös hyvin palauttavia pitkiä laskuja.



Ranskalaisten ykkösjoukkue, **Chakai, Klipfel ja Tarantola**, heittovuorossa **Kymin ykkösjoukkueen, Guttormsen, Leino ja Segerstahl**, todetessa häviön hämmöttävän. Ranskalaisten pyöräilyviikolle osallistui muutama kovakuntoinen kymiläinenkin, **Lasse Koivikko, Markku Lindeman, Bjarne Nygård ja Heikki Tiuhonen**.



Suomalaiset soratiet vaativat veronsa. Viikon aikana rikkoutuivat toistakymmentä rengasta, mutta joustavalla yhteistyöllä korjaaminen sujui nopeasti



Leuto talvi ei haitannut puun uittoa

■Viime talven suojaus vaikeuttivat monilla järvialueilla jäävarastojen tekemistä, koska jääkerrosta ei kyetty kehittämään riittävän paksuksi. Toisen kerran kolmeen kymmeneen vuoteen ei jäävarastoja esimerkiksi Päijänteelle pystytty lainkaan rakentamaan.

Poikkeuksellisen lämmin kevät aikaisti kuitenkin puiden ajamista veteen, mikä osaltaan on helpottanut kuljetuksen ruuhkia. Tällä hetkellä suurin osa puista on jo vedessä turvassa tuhohäijästä, kertoo Kuusankosken puuhuollosta vastaava hankintajohtaja **Pentti Solin**.

Kymmene Oy:n uittopuista

menee valtaosa Voikkaan tehtaalle, jonne tänä vuonna odotetaan 200 000 kuutiometrin kuusipuuerää. Ensimmäiset niput otetaan käyttöön heinäkuun toisella viikolla. Uittokausi jatkuu marraskuun puolelle.

Kuusanniemeen uitetaan 50 000 kuutiota mäntyä ja 15 000 kuutiota koivua. Ensimmäinen erä saapuu tehtaalle elokuun alussa.

Kuusankosken tehtaiden uitoista huolehtii Kymin Uittoyhdistys. Yli puolet nipuista saapuu Päijänteeltä. Etäisimmästä kohteesta Pielavedeltä kertyy uittomatkaa lähes 400 kilometriä.

Jatkoa etusivulta.

päätoimittaja on ruotsalainen Cellchem Ab. LVI-laitteet toimittaa Suomen Puhallintehdas Oy. Klooridioksidivarastosäiliöt, muoviputkistot, klooridioksidin joenylityspotken sekä muut muovityöt tekee Sul-Mu

Oy.

Tehtaan suunnittelusta vastaa PI Process Consulting Oy ja rakennustöistä Rakennusespo Oy. Runkoelementit toimittaa K-Betonia Oy ja seinäelementit MH-Betoni Oy.

Klooridioksidilaitos käynnis-

tyy ensi vuoden huhtikuussa. Sen tuottamalla klooridioksidilla korvataan kloori Kuusanniemen sellutehtaan koivumassan valkaisussa. Pitkälle automatisoidun laitoksen hinta on reilut 100 miljoonaa markkaa.

Uuden laitoksen tuottaman klooridioksidin ansiosta Kuusanniemen sellutehtaan orgaanisten klooriyhdisteiden määrä koivuvalkaisun jätevesissä vähenee noin puoleen nykyisestä. Uuden klooridioksidinvalmistusmenetelmän avulla voi-

daan myös parantaa sellutehtaan kemikaalikierron rikkinitriumin -tasapainoa ja siten pienentää rikkipäästöjä sekä korroosio-ongelmia.

HENKILÖSTÖANNISSA LISÄMERKINTÄMAHDOLLISUUS

Uusmerkintä ja rahastoanti merkittiin täyteen

■Kymmene Oy:n osakeannissa, jonka merkintäaika päättyi 2. kesäkuuta, uusmerkintä ja rahastoanti merkittiin täyteen. Merkittävänä oli kaikkiaan 13,5 miljoonaa kappaletta 20 markan nimellisarvoisia osakkeita.

Henkilöstöannissa osakkeita merkittiin lähes 1900 henkilöä ja tarjolla olleista 1 miljoonasta osakkeesta tuli yli 50 prosenttia merkityiksi.

Yhtiön hallituksen tekemän päätöksen mukaan henkilöstöannissa merkinnän suorittaneille tarjotaan mahdollisuus entisiin ehdoin korottaa merkittämäänsä osakemäärää 1 000 osakkeeseen saakka. Tämän jälkeen merkittämättä jäävät osakkeet tarjotaan yhtiön eläkesäätiölle merkittäviksi.

Lisämerkintä on tehtävä viimeistään 30.6.1989 ilmoittamalla siitä siinä Suomen Yh-

dyspankki Oy:n konttorissa, jossa alkuperäinen merkintä on tehty. Kukin merkittäjä saa asiasta kirjeen, josta tarkemmat yksityiskohdat selviävät.

Päätyneen osakeannin seurauksena Kymmene Oy:n osakepääoma nousee 1 350 miljoonasta markasta 1 640 miljoonaan markkaan ja osakkeiden määrä 67,5 miljoonasta kappaleesta 82 miljoonaan.